

Analýza odborného vzdelávania a prípravy

42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I.

**45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a
rozvoj vidieka II.
(lesníctvo)**

PaedDr. Peter Solárik

1

Obsah

1. VÝCHODISKÁ ANALÝZY	3
1.1. Strategické materiály	3
1.2. Všeobecné záväzné právne predpisy	3
1.3. Iné materiály	4
2. LESNÉ HOSPODÁRSTVO V SR	4
2.1. Charakteristika lesného hospodárstva	4
2.2. Ekonomický a výrobný potenciál lesného hospodárstva	4
3. ODBORNÉ VZDELÁVANIE A PRÍPRAVA ŽIAKOV STREDNÝCH ŠKÔL NA VÝKON POVOLANIA A ODBORNÝCH ČINNOSTÍ PRE SEKTOR LESNÉHO HOSPODÁRSTVA	11
3.1. Sústava odborov vzdelávania	11
3.2. Sieť škôl a školských zariadení	13
3.3. Počet žiakov v dennej a externej forme po jednotlivých odboroch vzdelávania	15
3.3.1 Celkový počet žiakov	15
3.3.2 Počet žiakov prvého ročníka	17
3.3.3 Počet absolventov	18
3.4. Absolventská miera nezamestnanosti	19
3.5. Odbory s nedostatočným počtom absolventov a odbory, ktoré sú nad rozsah trhu práce v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II.	21
3.6. Systém duálneho vzdelávania	22
3.7. Zamestnávateľia certifikovaní v systéme duálneho vzdelávania v lesnom hospodárstve 25	
3.8. Centrá odborného vzdelávania a prípravy v lesnom hospodárstve	27
3.9. Analýza regionálnych stratégií rozvoja odborného vzdelávania a prípravy na stredných školách z hľadiska skupiny odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II.	31
3.10. Regionálne stratégie výchovy a vzdelávania v stredných školách za jednotlivé samosprávne kraje	31
3.11. Vyhodnotenie stavu aktuálnosti sústav odborov vzdelávania 42, 45 Lesné hospodárstvo	40
3.12. Pohľad zamestnávateľov na aktuálny stav stredoškolského odborného vzdelávania pre potreby lesného hospodárstva	41

1. VÝCHODISKÁ ANALÝZY

1.1. Strategické materiály

- Zelená správa 2018 - Správa o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2017
- Zelená správa 2019 - Správa o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2018
- Zelená správa 2020 - Správa o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2019
- Zelená správa 2021 - Správa o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2020
- Zelená správa 2022 – Správa o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2021
- http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SLOVSTAT/pl2008rs/v_pl2008rs_00_00_00_sk.....
- Regionálne stratégie výchovy a vzdelávania v stredných školách v samosprávnych krajocho

1.2. Všeobecné záväzné právne predpisy

- Zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
- Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
- Vyhláška č. 202/2022 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá na určovanie najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka stredných škôl
- Vyhláška č. 287/2022 Z. z. o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania.
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny
-

1.3. Iné materiály

- Trexima - STRATÉGIA ROZVOJA ĽUDSKÝCH ZDROJOV v sektore lesné hospodárstvo a drevospracujúci priemysel do roku 2030
- <https://www.sustavapovolani.sk/clanok-4240>
- https://www.cvtisr.sk/buxus/docs//JH/siet_ss.pdf

2. LESNÉ HOSPODÁRSTVO V SR

2.1. Charakteristika lesného hospodárstva

Lesné hospodárstvo ako jedno z odvetví národného hospodárstva, ktorého hlavným cieľom je plánovité a trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov Slovenska a ich rozvoj, má v porovnaní s inými niekoľko osobitostí. Lesy sú zároveň životným prostredím i výrobným prostriedkom, obnoviteľným prírodným zdrojom i zdrojom voľne dostupných úžitkov, producentom drevnej hmoty a ostatných obchodovateľných lesných produktov resp. služieb, ale aj poskytovateľom celej škály verejnoprospešných služieb, ktoré sa ekonomicky nezhodnocujú. Lesy dnes rastú tam, kde bolo iné využitie pôdy a krajiny nehospodárne.

Ďalší rozvoj lesného hospodárstva je dnes priamo závislý na vývoji celého radu faktorov ekonomického a prírodného charakteru, ako sú napr. zmeny vo významnosti funkcií lesov, konflikty medzi „ekológiou“ a „ekonomikou“ hospodárenia v lese, vývoj cien drevnej hmoty na svetových trhoch, tlaky na zvyšovanie využívania lesnej biomasy na energetické účely, zvyšovanie počtu katastrofických situácií v lesoch, a v neposlednej miere aj pôsobenie klimatickej zmeny a jej dopady na lesné ekosystémy.

2.2. Ekonomický a výrobný potenciál lesného hospodárstva

Z makroekonomického hľadiska sa podiel ekonomickej výkonnosti lesného hospodárstva na národnej ekonomike SR pohybuje diferencovane podľa jednotlivých ukazovateľov, pričom podiel LH na celkovom HDP Slovenska má trvalo stúpajúci trend.

Tabuľka č. 1

Vývoj podielu lesného hospodárstva na celkovom HDP Slovenska, v %

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Podiel lesného hospodárstva na celkovom HDP SR	0,59	0,61	0,62	0,65	0,66	0,68	0,91

Prameň: Zelená správa

Vývoj podielu lesného hospodárstva na vybraných ukazovateľoch ekonomiky Slovenska

Celková podpora lesníctva z verejných zdrojov (štátny rozpočet, fondy EÚ a ostatné zdroje) bola v roku 2022 vo výške 30,30 mil. €. Z toho lesné hospodárstvo 24,20 mil. €, ostatní 6,10 mil. € (NLC, Múzeum Svätý Anton). V porovnaní s rokom 2021 sa objem podpory znížil, najmä v dôsledku nižšieho čerpania finančných prostriedkov z PRV SR 2014-2022. Objem finančných prostriedkov z PRV SR 2014-2022 bol v roku 2022 poskytnutý v objeme 5,80 mil. €. V uvedenej sume bola zahrnutá podpora v rámci lesníckych opatrení „8.1 Podpora na zalesňovanie/ vytváranie zalesnených oblastí, „8.3 Podpora na prevenciu a odstraňovanie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami“, „8.6 Podpora investícií do lesníckych technológií a spracovania“, „12.2 Platby na územia NATURA2000“ a „15.1 Lesnícko-environmentálne platby“. Podporu z verejných zdrojov v LH čerpali vo väčšom objeme obhospodarovatelia neštátnych lesov. Podpora pre obhospodarovateľov lesa za plnenie mimoprodukčných funkcií lesov v zmysle vyhlášky MPRV SR č. 226/2017 Z. z. o poskytovaní podpory v lesnom hospodárstve na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov, v roku 2022 bola vo výške 5,993 mil. €, kým v roku 2021 to bolo 5,991 mil. €.

Tabuľka č. 2

Celková podpora lesníctva z verejných zdrojov

Použitie	Štátne orgamizácie LH	Neštátny sektor	Spolu
Lesnícka činnosť	3056	5876	8932
Investície	1849	459	2308
Iná činnosť	5620	7329	12949
Spolu	10525	13664	24189

Zdroj: Zelená správa

Ostatné subjekty pôsobiace v odvetví LH (Národné lesnícke centrum, Múzeum Svätý Anton, komory a združenia) čerpali podporu z verejných zdrojov v objeme 6,134 mil. €.

Iné zdroje poskytované mimo MPRV SR čerpali najmä Vojenské lesy a majetky SR, š. p., Lesy SR š. p., Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, š. p., Vysokoškolský lesnícky podnik Technickej univerzity vo Zvolene, ako aj neštátne subjekty pôsobiace v LH v čiastke 7,71 mil. €. Zdroje národnej podpory sa v zmysle Výnosu č. 536/2011-100 o podrobnostiach pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka použili v čiastke 350 tis. €, z toho 250 tis. € pre občianske združenia, neziskové organizácie, nadácie a komory na účely zamerané na lesníctvo, 100 tis. € (LESY SR š. p.) na projekt „Zachovanie a zlepšenie podmienok chovu zubra“.

Tabuľka č. 3

Medziročný vývoj vybraných ekonomických ukazovateľov v lesnom hospodárstve, v mil. EUR

Ukazovateľ	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Výnosy	1012,96	1105,05	968,07	865,81	1023,00	1189,10
Náklady	922,86	1020,23	895,95	792,84	880,07	1013,58
Výsledok hospodárenia pred zdanením	48,80	40,62	28,62	25,51	77,92	95,40

Zdroj: ŠÚ SR

V roku 2022 tržby a výnosy celkom v LH SR, t. j. obhospodarovatelia lesa a poskytovatelia služieb spolu (tabuľka č. 4), dosiahli 1 189,1 mil. € a v porovnaní s rokom 2021 vzrástli o 16,23 %. Najväčší podiel mali tržby za vlastné výrobky a služby až 79,3 %.

Tabuľka č. 4

Tržby a výnosy subjektov LH v bežných cenách (v mil. €)

Ukazovateľ	Obhospodarovatelia lesov			Poskytovatelia služieb			LH SR
	Štátny sektor	Neštátny sektor	Spolu	Obchodné spoločnosti	SZČO	Spolu	
Tržby a výnosy celkom	330,82	370,16	700,98	227,92	260,23	488,15	1189,10

Predaj tovaru	0,30	25,50	25,80	67,50	31,30	98,80	124,60
Tržby za vlastné výrobky a služby	298,99	319,03	618,02	135,72	189,70	325,42	943,44
z toho tržby za drevo	279,32	272,61	551,93	0	0	0	551,93
Ostatné tržby a výnosy	31,53	25,63	57,16	24,70	39,23	63,93	121,09

Zdroj: Zelená správa

Celkové tržby a výnosy obhospodarovateľov lesa boli 700,98 mil. € a v porovnaní s predošlým rokom 2021 vzrástli o 20,44 % najmä v dôsledku výrazne vyššieho priemerného speňaženia surového dreva. V štruktúre tržieb a výnosov obhospodarovateľov lesa majú najvyšší podiel sortimenty surového dreva, ktoré tvoria spolu 79 % trhovej produkcie, čo znamená, že predaj sortimentov surového dreva je rozhodujúcim zdrojom financovania obhospodarovateľov lesa. Ostatné tržby a výnosy (21 %) predstavujú príjmy za predaj ostatnej lesnej výroby, sadeníc, výrobkov pridruženej výroby, poľovníckych, turistických a lesníckych služieb, výnosy z prenájmu a predaja lesného majetku, tržby z obchodnej činnosti, výnosy z finančného kapitálu a cenných papierov. Poskytovatelia služieb v LH SR dosiahli tržby vo výške 488,2 mil. €. Z porovnania štruktúry tržieb a výnosov obhospodarovateľov lesa a poskytovateľov služieb je zrejмый značný rozdiel.

U obhospodarovateľov lesa prevládajú tržby za vlastné výrobky a služby (88 %) a z toho hlavne tržby z predaja surového dreva.

U poskytovateľov služieb dosahujú tržby za vlastné výrobky a služby nižší podiel (67 %); významný podiel majú tiež tržby z predaja tovaru (20 %). Vývoj tržieb a výnosov subjektov LH SR od roku 2015 je v tabuľke č. 5.

Vývoj tržieb a výnosov subjektov LH SR od roku 2015.

Tabuľka č. 5

Tržby a výnosy subjektov LH v bežných cenách (v mil. €) po rokoch

Ukazovateľ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tržby a výnosy celkom	1102,17	979,73	1012,96	11105,05	968,07	865,81	1023,00	1189,10
Predaj tovaru	145,60	103,25	120,52	123,00	131,65	104,61	114,62	124,60
Tržby za vlastné výrobky a služby	899,42	824,59	831,21	882,33	779,96	662,51	782,04	943,44
z toho tržby za drevo	416,07	433,15	440,84	471,77	425,20	332,79	443,79	551,93
Ostatné tržby a výnosy	57,16	51,88	61,23	99,72	56,46	98,69	126,34	121,09

Zdroj: Zelená správa

Cieľom LH SR je prispievať k udržaniu a zvyšovaniu zamestnanosti najmä na vidieku. Subjekty LH SR priamo zamestnávajú približne 7,5 tisíc zamestnancov. Okrem toho pôsobí v LH SR ďalších približne 9,25 tisíc živnostníkov, čo spolu predstavuje okolo 16,75 tisíc osôb pracujúcich v LH SR (tabuľka 6). Priemerná mzda zamestnancov v LH SR dosiahla v roku 2022 výšku 1 491 € a oproti predchádzajúcemu roku vzrástla o 23,6 % v dôsledku priaznivej ekonomickej situácie subjektov LH. Priemerná mzda u poskytovateľov služieb bola 970 € (prevažujú najmä robotníci). Pri zohľadnení čistého príjmu samostatne zárobkovo činných osôb (SZČO) je priemerný mesačný zárobok v LH na úrovni 792 €.

Tabuľka č. 6

Zamestnanosť a priemerné mzdy zamestnancov v LH

Ukazovateľ	Obhospodarovatelia lesov			Poskytovatelia služieb			LH SR
	Štátny sektor	Neštátny sektor	Spolu	Obchodné spoločnosti	SZČO	Spolu	
Zamestnanci	3790	1751	5541	804	1150	1954	7495
Pracujúci	3790	1751	5541	2769	8436	11205	16746
Priemerná mzda zamestnancov	1819	1362	1675	1075	896	970	1491

Zdroj: Zelená správa

Vývoj počtu pracovníkov aj zamestnancov v LH SR postupne klesá. So zreteľom na dlhodobé trendy bude počet pracovníkov v LH klesať aj naďalej. Časť poklesu počtu pracovníkov je prirodzene spätá s racionalizáciou výroby, so zvyšovaním produktivity práce a technologickým rozvojom. Tento jav má na jednej strane pozitívny efekt pri znižovaní nákladov lesných podnikov. Na druhej strane sa úspora nákladov obhospodarovateľov lesa preniesla na štát v podobe nižšieho výberu poistného a daní z príjmov fyzických osôb (štát prichádza o odvody do sociálnej a zdravotných poisťovní a o daň z príjmu, keďže živnostníci väčšinou platia odvody a daň z príjmov z minimálneho vymeriavacieho základu). Okrem uvedeného časť úbytku pracovníkov je spôsobená aj prirodzeným úbytkom staršej generácie, ktorá doteraz v lese pracovala, ale aj nezáujmom mladých ľudí o ťažkú a rizikovú prácu v lese. Ďalším faktorom poklesu počtu pracovníkov v LH je delimitácia lesných pozemkov štátu na správy národných parkov, zvyšovanie výmery bezzásahových území a obmedzovanie ťažby dreva, čo v kombinácii s racionalizáciou výroby vedie k nižšej potrebe pracovníkov.

Tabuľka č. 7

Zamestnanosť a priemerné mzdy zamestnancov v LH po rokoch

Ukazovateľ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zamestnanci	9637	9714	9549	8924	8686	7832	8304	7495
Pracujúci	21429	19904	19648	17966	17868	16810	16848	9251
Priemerná mzda	868	889	914	980	1084	1022	1206	1491

zamestnancov v LH SR								
Priemerná mzda zamestnancov v NH SR	883	912	954	1013	1092	1133	1211	1304

Zdroj: Zelená správa

Ku koncu roka 2019 úrady práce, sociálnych vecí a rodiny evidovali podľa odvetvia posledného zamestnávateľa v LH SR (SK NACE 02) 1 600 uchádzačov o zamestnanie, najviac 536 v Prešovskom samosprávnom kraji.

Drevo je najvýznamnejším zdrojom príjmov (76,2 % tržieb a výnosov obhospodarovateľov lesa) na zachovanie funkcií lesov a udržanie zamestnanosti v lesnícko-drevárskom sektore.

V roku 2022 dosiahli obhospodarovatelia lesov najlepší hospodársky výsledok (95,4 mil. €) za sledované obdobie od roku 2000. Tržby a výnosy v roku 2022 dosiahli celkom 1 189,1 mil. €. Tržby obhospodarovateľov lesa boli 701,0 mil. € a z toho tržby za drevo 551,9 mil. €, t. j. 78,7 %. Náklady LH dosiahli čiastku 1 013,6 mil. €, z toho obhospodarovatelia lesa 612,7 mil. €. Hospodársky výsledok LH dosiahol objem 95,4 mil. € a z toho obhospodarovatelia lesov 88,3 mil. €. Bolo to vďaka rekordnému rastu priemerného speňaženia surového dreva a nízkemu rastu jednotkových nákladov výkonov pestovnej a ťažbovej činnosti. Hospodársky výsledok neštátnych lesných podnikov je dlhodobo vyšší, najmä kvôli nákladom podnikov štátnych lesov na správu neodovzdaných lesov, vyšším nákladom na verejnoprospešné činnosti, nepriznaním nároku na náhradu za obmedzenie bežného hospodárenia, ako aj obmedzeným možnostiam čerpania podpory z verejných zdrojov. LH odviedlo do rozpočtov štátu a obcí dane v objeme 106,1 mil. €. Sociálne a zdravotné odvody za zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby dosiahli sumu 85,4 mil. €. Na zabezpečenie trvalo udržateľného prírode blízkeho hospodárenia v lesoch sa vyčíslila potreba dofinancovania LH SR na úrovni viac ako takmer 59 mil. € v roku 2022, a to najmä na realizáciu vodozádržných opatrení, výstavbu a rekonštrukciu lesnej cestnej siete a obnovu strojno-technologického vybavenia LH. V LH SR došlo v roku 2022 k 62 pracovným úrazom, z toho v jednom prípade k závažnému pracovnému úrazu s následkom smrti. Príspevok lesnícko-drevárskeho sektora SR 2,61 % do hrubého domáceho produktu v roku 2021 vysoko prevyšuje priemerný príspevok všetkých európskych regiónov a v poradí jednotlivých krajín je štvrtý najvyšší po Lotyšsku (4,5 %), Estónsku (4,26 %) a Fínsku (4,22 %).

3. ODBORNÉ VZDELÁVANIE A PRÍPRAVA ŽIAKOV STREDNÝCH ŠKÔL NA VÝKON POVOLANIA A ODBORNÝCH ČINNOSTÍ PRE SEKTOR LESNÉHO HOSPODÁRSTVA

Skupiny odborov vzdelávania 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. pripravujú žiakov vo všetkých stupňoch vzdelania poskytovaných strednými odbornými školami, a to: nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie, úplné stredné odborné vzdelanie a vyššie odborné vzdelanie.

3.1. Sústava odborov vzdelávania

Sústava odborov vzdelávania je ustanovená vyhláškou MŠVVaŠ SR č. 287/2022 Z. z. o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania (v znení novely č. 343/2023 Z. z. účinná od 01.10.2023).

Tabuľka č. 8

Študijné odbory skupiny odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I.

Kód odboru	Názov odboru
4219 M 01	lesníctvo – lesnícka prevádzka
4219 M 02	lesníctvo – krajinná ekológia
4246 M	bioenergetika

Zdroj: Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 287/2022 Z. z. o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania

Tabuľka č. 9

Učebné odbory skupiny odborov 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II.

Kód odboru	Názov odboru
4579 F	lesná výroba
4575 H	mechanizátor lesnej výroby

Zdroj: Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 287/2022 Z. z. o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania

Tabuľka č. 10

Študijné odbory skupiny odborov 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II.

Kód odboru	Názov odboru
4556 K	operátor lesnej techniky
4521 L	lesné hospodárstvo
4526 L	mechanizácia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

Zdroj: Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 287/2022 Z. z. o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania

V skupine odborov vzdelávania sú v platnej sústave odborov vzdelávania spolu 2 učebné odbory, z toho jeden učebný odbor (F) na stupni vzdelania nižšie stredné odborné vzdelanie a jeden učebný odbor (H) na stupni vzdelania stredné odborné vzdelanie.

Nižšie stredné odborné vzdelanie (nižšie sekundárne) získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka najmenej dvojročného a najviac trojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole alebo úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v odbornom učilišti, ktorý sa ukončuje záverečnou skúškou, alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy; dokladom o získanom stupni vzdelania a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o záverečnej skúške; v učebných odboroch určených štátnym vzdelávacím programom môže byť dokladom o získanej kvalifikácii aj výučný list; dokladom o získanom stupni vzdelania v praktickej škole je záverečné vysvedčenie.

Stredné odborné vzdelanie (sekundárne) získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka najmenej trojročného a najviac štvorročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole alebo v strednej športovej škole, ktorý sa ukončuje záverečnou skúškou alebo úspešným absolvovaním posledného ročníka dvojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania skráteného štúdia v strednej odbornej škole, ktorý sa ukončuje záverečnou skúškou; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie o záverečnej skúške a dokladom o získanej kvalifikácii je výučný list.

S praktickým vyučovaním formou odbornej praxe sú 2 študijné odbory (M), s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku je jeden študijný odbor (K), pre absolventov učebných odborov sú určené dva študijné odbory (L). Tieto odbory sú na stupni vzdelania úplné stredné odborné vzdelanie.

Úplné stredné odborné vzdelanie (vyššie sekundárne) získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka najmenej štvorročného a najviac päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole, škole umeleckého priemyslu alebo v strednej športovej škole, ktorý sa ukončuje maturitnou skúškou, úspešným absolvovaním posledného ročníka najmenej dvojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania nadstavbového štúdia v strednej odbornej škole, ktorý sa ukončuje maturitnou skúškou alebo úspešným absolvovaním posledného ročníka najmenej dvojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pomaturitného kvalifikačného štúdia v strednej odbornej škole, ktorý sa ukončuje odbornou zložkou maturitnej skúšky; dokladom o získanom stupni vzdelania a o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o maturitnej skúške a v študijných odboroch, v ktorých sa praktické vyučovanie vykonáva formou odborného výcviku podľa osobitného predpisu, je dokladom o získanej kvalifikácii aj výučný list.

Vyššie odborné vzdelanie (postsekundárne) získa žiak úspešným absolvovaním najmenej dvojročného a najviac trojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole, ktorý sa ukončuje absolventskou skúškou; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie o absolventskej skúške a dokladom o získanej kvalifikácii je absolventský diplom s právom používať titul „diplomovaný špecialista“ so skratkou „DiS“.

3.2. Sieť škôl a školských zariadení

V školskom roku 2022/2023 poskytovalo vzdelávanie v učebných a študijných odboroch v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. lesníckych odboroch 14 škôl v samosprávnych krajoch Bratislavskom, Žilinskom, Banskobystrickom, Košickom a Prešovskom. Školy poskytujúce lesnícke odbory vzdelávania nie sú v Nitrianskom, Trnavskom a Trenčianskom samosprávnom kraji. Osobitný prípad je vyučovanie odboru 4579 F lesná

výroba v Reedukačnom centre v Tornali, kde sa žiaci nehlásia, ale vyučovanie patrí k reedukačným procesom chovancov.

Tabuľka č. 11

Poskytovatelia vzdelávania v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II v školskom roku 2022/2023

P.č.	Škola	Odbory vzdelávania	Kraj
1.	Stredná odborná škola lesnícka Akademická 16 969 01 Banská Štiavnica	4219 M 01 lesníctvo – lesnícka prevádzka 4219 M 02 lesníctvo – krajinná ekológia	Banskobystrický
2.	Stredná odborná škola služieb a lesníctva Kolpašská 1586/9 969 01 Banská Štiavnica	4521 L lesné hospodárstvo 4526 L mechanizácia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva 4556 K operátor lesnej techniky 4575 H mechanizátor lesnej výroby	Banskobystrický
3.	Spojená škola Železničná 5 987 01 Poltár	4521 L lesné hospodárstvo 4575 H mechanizátor lesnej výroby 4579 F lesná výroba	Banskobystrický
4.	Stredná odborná škola lesnícka a drevárska Jozefa Dekreta Matejovie Hradná 534 033 01 Liptovský Hrádok	4219 M 01 lesníctvo – lesnícka prevádzka	Žilinský
5.	Stredná odborná škola lesnícka Medvedzie 135 027 44 Tvrdošín	4556 K operátor lesnej techniky 4575 H mechanizátor lesnej výroby	Žilinský
6.	Stredná odborná škola lesnícka Kollárova 10 080 01 Prešov	4219 M 01 lesníctvo – lesnícka prevádzka 4219 M 02 lesníctvo – krajinná ekológia 4556 K operátor lesnej techniky 4575 H mechanizátor lesnej výroby 4579 F lesná výroba	Prešovský
7.	Súkromná spojená škola, Biela voda, 060 01 Kežmarok	4579 F lesná výroba	Prešovský
8.	Spojená škola	4579 F lesná výroba	Prešovský

	Jarmočná 108 064 01 Stará Ľubovňa		
9.	Stredná odborná škola techniky a služieb Prakovce 282 055 62 Prakovce	4579 F lesná výroba	Košický
10.	Stredná odborná škola agrotechnická – Agrotechnikai Szakközépiskola Hlavná 54 045 01 Moldava nad Bodvou	4579 F lesná výroba	Košický
11.	Stredná odborná škola technická Hviezdoslavova 5 048 01 Rožňava	4579 F lesná výroba	Košický
12.	Stredná odborná škola techniky a služieb Markušovská cesta 4 052 01 Spišská Nová Ves	4579 F lesná výroba	Košický
13.	Súkromná stredná odborná škola Trebišov 29.augusta, 075 01 Trebisov	4579 F lesná výroba	Košický
14.	Spojená škola Ul. SNP 30 900 28 Ivanka pri Dunaji	4521 L lesné hospodárstvo 4575 H mechanizátor lesnej výroby	Bratislavský

Zdroj: Evidencia odborov vzdelávania podľa škôl a počtu žiakov, SLsK

3.3. Počet žiakov v dennej a externej forme po jednotlivých odboroch vzdelávania

3.3.1 Celkový počet žiakov

Najvyšší počet žiakov je v učebnom odbore 4579 F lesná výroba. V študijných odboroch vykazuje najvyšší podiel žiakov odbor 4219 M 01 lesníctvo - lesnícka prevádzka. V študijnom odbore 4238 M agrolesníctvo (exp.) sa nevyučovali žiadni žiaci. Tento odbor je nutné

prepracovať a zaradiť do učebných osnov škôl v spolupráci so Slovenskou agrolesníckou asociáciou.

Tabuľka č. 12

Celkový počet žiakov v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. v školskom roku 2022/2023 (zber k 15.9.2022)

Kód a názov odboru	Celkový počet žiakov v odbore v šk. roku 2021/2022	Celkový počet žiakov v odbore v šk. roku 2022/2023
4521 L lesné hospodárstvo	18	9
4526 L mechanizácia poľnohospodárstva a les. hosp.	3	2
4219 M 01 lesníctvo - lesnícka prevádzka	518	515
4219 M 02 lesníctvo - krajinná ekológia	57	60
4556 K operátor lesnej techniky	187	170
4575 H mechanizátor lesnej výroby	117	110
4579 F lesná výroba	151	282

Zdroj: Evidencia odborov vzdelávania podľa škôl a počtu žiakov, SLsK

Väčšina odborov vzdelávania má stagnujúci alebo znižujúci sa podiel žiakov.

Tabuľka č. 13

Vývoj žiakov v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. (zber k 15. 9. 2022)

Kód a názov odboru	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
4521 L lesné hospodárstvo	26	48	17	10	18	18	9
4526 L mechanizácia poľn. a LH	2	13	0	0	0	3	2
4219 M 01 lesníctvo - lesnícka prev.	547	540	519	507	517	518	515
4219 M 02 lesníctvo - krajinná ekológia	107	94	83	87	74	57	60
4556 K operátor lesnej techniky	141	124	192	186	186	187	170
4575 H mechanizátor lesnej výroby	212	209	144	166	156	117	110
4579 F lesná výroba	154	201	190	210	189	151	282

Zdroj: Evidencia odborov vzdelávania podľa škôl a počtu žiakov, SLsK

3.3.2 Počet žiakov prvého ročníka

Najvyšší počet žiakov v 1. ročníku v školskom roku 2022/2023 je v učebnom odbore 4579 F lesná výroba a študijnom odbore 4219 M 01 lesníctvo - lesnícka prevádzka.

Tabuľka č. 14

Počet žiakov prvého ročníka v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. po jednotlivých odboroch vzdelávania v školskom roku 2022/2023 (zber k 15. 9. 2022)

Kód a názov odboru	Počet žiakov prvého ročníka v šk. roku 2021/2022	Počet žiakov prvého ročníka v šk. roku 2022/2023
4521L lesné hospodárstvo	13	1
4526 L mechanizácia poľnohospodárstva a les. hosp.	3	0
4219 M 01 lesníctvo - lesnícka prevádzka	124	127
4219 M 02 lesníctvo - krajinná ekológia	12	19
4556 K operátor lesnej techniky	50	38
4575 H mechanizátor lesnej výroby	36	35
4579 F lesná výroba	112	215

Zdroj: Evidencia odborov vzdelávania podľa škôl a počtu žiakov, SLsK

Tabuľka č. 15

Vývoj počtu žiakov prvého ročníka v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. po jednotlivých odboroch vzdelávania (zber k 15. 9. príslušného roka)

Kód a názov odboru	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
4521 L lesné hospodárstvo	22	39	13	13	7	13	1
4526 L mechanizácia poľn. a LH	0	13	0	0	0	3	0
4219 M 01 lesníctvo - lesnícka prevádzka	136	133	137	133	138	124	127
4219 M 02 lesníctvo - krajinná ekológia	31	28	18	19	14	12	19
4556 K operátor lesnej techniky	31	36	48	40	50	50	38
4575 H mechanizátor lesnej výroby	69	66	51	61	55	36	35
4579 F lesná výroba	85	126	116	111	112	112	215

Zdroj: Evidencia odborov vzdelávania podľa škôl a počtu žiakov, SLsK

3.3.3 Počet absolventov

Počet absolventov má v posledných rokoch mierne kolísavý trend, bez výraznejších výkyvov.

Tabuľka č. 16

Počet absolventov v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. po jednotlivých odboroch vzdelávania v školskom roku 2022/2023 (zber k 15. 9. 2022)

Kód a názov odboru	Počet absolventov v šk. roku 2021/2022	Počet absolventov v šk. roku 2022/2023
4521 L lesné hospodárstvo	5	8
4526 L mechanizácia poľnohospodárstva a les. hospodárstva	0	2
4219 M 01 lesníctvo - lesnícka prevádzka	127	131
4219 M 02 lesníctvo - krajinná ekológia	16	18
4556 K operátor lesnej techniky	51	37
4575 H mechanizátor lesnej výroby	32	38
4579 F lesná výroba	39	67

Zdroj: Evidencia odborov vzdelávania podľa škôl a počtu žiakov, SLsK

Najvyšší počet absolventov v školskom roku 2022/2023 je v učebnom odbore 4579 F lesná výroba. V študijných odboroch je najvyšší podiel absolventov v študijnom odbore 4219 M 01 lesníctvo - lesnícka prevádzka.

Tabuľka č. 17

Vývoj počtu absolventov v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. po jednotlivých odboroch vzdelávania (zber k 15. 9. príslušného roka)

Kód a názov odboru	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
4521 L lesné hospodárstvo	4	9	4	7	11	5	8
4526 L mechanizácia poľn. a LH	2	0	0	0	0	0	2
4219 M 01 lesníctvo - lesnícka prevádzka	126	128	136	126	116	127	131
4219 M 02 lesníctvo - krajinná ekológia	30	22	14	28	23	16	18
4556 K operátor lesnej techniky	36	18	54	45	46	51	37

4575H mechanizátor lesnej výroby	58	72	48	50	48	32	38
4579F lesná výroba	69	75	74	99	77	39	67

Zdroj: Evidencia odborov vzdelávania podľa škôl a počtu žiakov, SLsK

3.4. Absolventská miera nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti absolventov stredných škôl prebieha v sezónnych cykloch, a to od júna do mája nasledujúceho roku. Cyklus začína ukončením školy a príchodom absolventov na trh práce. Z nich je časť úspešná a hneď získa pracovné miesto. Ostatní si naďalej hľadajú vhodné umiestnenie, a to aj prostredníctvom úradov práce a dostávajú sa do ich evidencie. V septembri zvyčajne kulminuje počet evidovaných absolventov stredných škôl, u vysokoškolákov sú to mesiace jún a júl. Dynamika tohto procesu pokračuje v ďalších mesiacoch postupnou absorpciou nezamestnaných trhom práce. Počet evidovaných klesá a uzatvára sa na minimálnej hodnote spravidla v máji nasledujúceho roku.

Tabuľka č. 18

Absolventská miera nezamestnanosti v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II.

Skupina učebných odborov	Absolventi 2018+2019	Nezamestnaní absolventi 9/2019	AMN 9/2019	Nezamestnaní absolventi 5/2020	AMN 5/2020	AB index
42 Poľnohospodárstvo, lesné hospod. a rozvoj vidieka I a 43 Veterinárske vedy	629	90	14,3 %	90	14,3 %	0,00
Skupina študijných odborov	Absolventi 2018+2019	Nezamestnaní absolventi 9/2019	AMN 9/2019	Nezamestnaní absolventi 5/2020	AMN 5/2020	AB index
45 Poľnohospodárstvo, lesné hospod. a rozvoj vidieka II	629	90	14,3 %	90	14,3 %	0,00

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR, ÚPSVAR

Tabuľka č. 19

Nezamestnanosť absolventov v skupine odborov 42, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a II., 43 Veterinárne vedy podľa počtu nezamestnaných v máji 2023

Kód odboru	Názov odboru	Nezamestnaní absolventi 5/2023	AMN (%) 5/2023	SDE (mesiace) 5/2023	AB index
4219 M 01	lesníctvo - lesnícka prevádzka	12	5,5 %	7	0,66
4219 M 02	lesníctvo - krajinná ekológia	2	5,1 %	2	0,33
4521 L	lesné hospodárstvo	0	0,0 %	0	0,00
4556 K	operátor lesnej techniky	7	4,2 %	6	0,73
4575 H	mechanizátor lesnej výroby	7	9,9 %	13	0,30
4579 F	lesná výroba	16	14,3 %	14	0,30

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

V stredných odborných školách sa najvyšším rozsahom nezamestnanosti vyznačovali ekonomické odbory tak v študijných, ako aj učebných vzdelávacích programoch. Učebné a študijné odbory skupiny odborov 42, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a II ju nevykazujú.

Tabuľka č. 20

Vývoj absolventskej miery nezamestnanosti v jednotlivých odboroch vzdelávania

Kód a názov odboru	Absolventska miera nezamestnanosti v %				
	09/2020	05/2021	09/2021	05/2022	05/2023
4521 L lesné hospodárstvo	12,5	0	2,9	2,9	0,0
4219 M 01 lesníctvo - lesnícka prevádzka	11	8,7	16,1	6,6	5,5
4219 M 02 lesníctvo - krajinná ekológia	8,6	14,6	11,8	7,8	5,1
4556 K operátor lesnej techniky	8,2	8,4	21,3	3,4	4,2
4575 H mechanizátor lesnej výroby	10,7	18,2	18,1	6,4	9,9
4579 F lesná výroba	23,5	21,5	-	-	14,3

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

3.5. Odbory s nedostatočným počtom absolventov a odbory, ktoré sú nad rozsah trhu práce v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II.

Zoznam študijných odborov a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce a Zoznam študijných odborov a učebných odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu sa vypracovávajú v súlade s ustanovením § 29 ods. 2 zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 209/2018 Z. z. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v spolupráci s inštitúciami podľa § 28 ods. 2 vypracúva zoznamy najmenej raz za tri roky v členení podľa jednotlivých samosprávnych krajov.

Aktuálne zoznamy nadobudli účinnosť od 1.9.2020 a nevzťahujú sa na ročníky žiakov, ktorí začali štúdium pred 1. septembrom 2020. Zoznam študijných odborov a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce a zoznam študijných odborov a učebných odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce vydané do 31. decembra 2019 zostávajú zachované pre ročníky žiakov, ktorí začali štúdium pred 1. septembrom 2020. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR vydá nový zoznam odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce s platnosťou od 1.9.2023, zatiaľ však zverejnený nie je.

Zoznam študijných odborov a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce:

Ani jeden samosprávny kraj v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. neuvádza odbor vzdelávania nad rozsah potrieb trhu práce.

Zoznam študijných odborov a učebných odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce: Ani jeden samosprávny kraj v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. neuvádza odbor vzdelávania s nedostatočným počtom absolventov.

3.6. Systém duálneho vzdelávania

Systém duálneho vzdelávania je systém odborného vzdelávania a prípravy na výkon povolania, ktorý sa vyznačuje najmä úzkym prepojením všeobecného a odborného teoretického vzdelávania s praktickou prípravou žiakov u konkrétneho zamestnávateľa. Výučba v škole sa strieda s praktickým vyučovaním v priestoroch zamestnávateľa.

Duálne vzdelávanie založené na učebnej zmluve medzi zamestnávateľom a žiakom a zmluve o duálnom vzdelávaní medzi zamestnávateľom a strednou odbornou školou je spojením praktického vyučovania u zamestnávateľa s teoretickým vzdelávaním v odbornej škole. Je významným nástrojom pre znižovanie nezamestnanosti mladých ľudí, ktorej hlavnou príčinou je nesúlad medzi zručnosťami absolventov škôl a potrebami zamestnávateľov. V súčasnosti je tento nesúlad jednou z charakteristických nevýhod mladých ľudí vstupujúcich na trh práce.

Odborné vzdelávanie a príprava na povolanie systémom duálneho vzdelávania priamo u zamestnávateľa môže zohrať nezastupiteľnú úlohu v zlepšovaní tohto stavu. Je súčasne aj nástrojom pre zosúladenie počtu absolventov odborného vzdelávania v jednotlivých učebných odboroch a študijných odborov s potrebami trhu práce.

Duálne vzdelávanie ako kombinácia teoretického vzdelávania na pôde školy a praktického odborného vzdelávania u zamestnávateľa sa v celej Európe považuje za najlepšie riešenie nezamestnanosti mladých ľudí a je kľúčovým faktorom úspešnej hospodárskej politiky vyspelých štátov a hlavným nástrojom na znižovanie nezamestnanosti mladých ľudí. Vzorom pre väčšinu štátov, a to nielen v Európe, je nemecký systém duálneho vzdelávania.

Základné kroky k SDV

1. Získanie osvedčenia o spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania.
2. Výber spolupracujúcej strednej odbornej školy a uzatvorenie zmluvy o duálnom vzdelávaní.
3. Výber žiakov a uzatvorenie učebnej zmluvy.
4. Poskytovanie praktického vyučovania.

Miesto výkonu praktického vyučovania v SDV

- Žiak môže vykonávať praktické vyučovanie (PV) aj v dielni školy, ak počet vyučovacích hodín PV vykonávaného v dielni školy neprekročí 50 % z celkového počtu hodín žiaka počas celej dĺžky štúdia žiaka.
- Žiak môže vykonávať PV aj u iného zamestnávateľa, ktorý získal osvedčenie pre výkon PV v SDV, ak počet vyučovacích hodín PV na pracovisku praktického vyučovania (PPV) iného zamestnávateľa neprekročí 50 % z celkového počtu hodín PV žiaka počas celej dĺžky štúdia žiaka.

Finančné benefity pre zamestnávateľa v číslach:

Základ dane daňovníka, ktorý poskytuje praktické vyučovanie žiakovi na základe učebnej zmluvy, sa zníži o:

- a) 3 200 eur na žiaka, ak daňovník poskytne v zdaňovacom období viac ako 400 hodín praktického vyučovania
- b) 1 600 eur na žiaka, ak daňovník poskytne v zdaňovacom období viac ako 200 hodín praktického vyučovania

Nárok na príspevok na zabezpečenie praktického vyučovania má:

- malý podnik alebo stredný podnik v sume 1000 eur,
- zamestnávateľ (veľký podnik), ktorý počas školského roka poskytol žiakovi praktické vyučovanie v rozsahu nad 400 hodín v sume 700 eur,
- zamestnávateľ (veľký podnik), ktorý počas školského roka poskytol žiakovi praktické vyučovanie v rozsahu 200 až 400 hodín v sume 300 eur.

„Nárok na príspevok vzniká zamestnávateľovi za každého žiaka s učebnou zmluvou v roku, kedy prvýkrát začal poskytovať tomuto žiakovi praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania.“

Povinné plnenie pre zamestnávateľa (hmotné zabezpečenie žiaka):

- poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov,
- zabezpečenie posúdenia zdravotnej, zmyslovej a psychologickej spôsobilosti žiaka,

- úhrada nákladov na stravovanie žiaka počas praktického vyučovania vo výške ustanovenej Zákonníkom práce vo forme stravovacej poukážky min. vo výške 5,85 € a max. v hodnote 5,80 €, alebo vo forme „podnikového stravovania“

Dobrovoľné plnenie pre zamestnávateľa (hmotné zabezpečenie žiaka):

- Úhrada nákladov na ubytovanie žiaka v školskom internáte, max. 542,80 €/rok

Max. vo výške úhrady žiaka za ubytovanie zodpovedajúcej 45 % zo sumy životného minima pre zaopatrené neplnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa (od 1.7.2023 je to 120,63 €), t. j. max. vo výške 54,28 €/mesiac za ubytovanie v školskom internáte, max. 10 krát za rok v mesiacoch školského vyučovania.

- Poskytnutie cestovných náhrad za dopravu

Zamestnávateľ v systéme duálneho vzdelávania môže poskytnúť žiakovi cestovné náhrady za dopravu žiaka z miesta trvalého bydliska do strednej odbornej školy, miesta výkonu praktického vyučovania a školského internátu a späť a zo školského internátu do strednej odbornej školy a miesta výkonu praktického vyučovania a späť. Cestovné náhrady poskytuje zamestnávateľ na základe preukázaných cestovných výdavkov a podľa interných predpisov zamestnávateľa. Príspevok poskytuje zamestnávateľ najviac 10 krát za rok v mesiacoch školského vyučovania.

Finančné zabezpečenie žiaka

- Podnikové štipendium maximálne do výšky 482,52 €/mesiac

Podnikové štipendium je dobrovoľné plnenie zamestnávateľa a poskytuje sa mesačne v období školského vyučovania najviac do výšky štvornásobku sumy životného minima určeného pre zaopatrené neplnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa (od 1.7.2013 je to 120,63 €),

Pri určovaní výšky podnikového štipendia sa prihliada najmä na dosiahnutý prospech žiaka na praktickom vyučovaní a jeho pravidelnú účasť na praktickom vyučovaní.

- Odmena v roku 2023 za produktívnu prácu min. 2,0115 €/hod. (každý rok sa mení)

Odmena za produktívnu prácu je povinné plnenie zamestnávateľa, poskytuje sa za každú hodinu vykonanej produktívnej práce vo výške min. 50 % hodinovej minimálnej mzdy; pri určovaní jej výšky sa zohľadňuje aj kvalita práce a správanie žiaka.

Personálne zabezpečenie praktického vyučovania

Na pracovisku praktického vyučovania sa vykonáva odborný výcvik alebo odborná prax žiaka, ktorý sa pripravuje v SDV.

Na pracovisku praktického vyučovania žiak vykonáva:

- a) odborný výcvik alebo odbornú prax pod vedením inštruktora,
- b) odborný výcvik pod vedením majstra odbornej výchovy.

3.7. Zamestnávateľia certifikovaní v systéme duálneho vzdelávania v lesnom hospodárstve

DMH Group s.r.o. Prekážka 723/3, 033 01 Liptovský Hrádok

Číslo osvedčenia: 23/SPPK/1100/2015

Učebný odbor: 4579 F lesná výroba

Charakteristika zamestnávateľa:

Zabezpečuje komplexné služby od semenárstva až po ťažbu dreva. Rozumieme lesom a pomáhame im rásť, to je ich heslo. Kladú dôraz na kvalitu a ľudia v tíme sú pravidelne preškolovaní a oboznamovaní s najnovšími trendami v lesníctve. Firme záleží na Vašej spokojnosti a prioritami sú okrem kvalitne a odborne odvedenej kvalifikovanej práce aj serióznosť v rámci partnerských vzťahov, profesionálny prístup, spoľahlivosť, náročnosť voči vlastnému tímu samému, vytrvalosť.

Ako slovenská spoločnosť sú hrdí na svoju krajinu a radi zdôrazňujú jej krásu a jedinečnosť.

Kontakt: Bc. Dávid Hancinský, + 421 911 119 499, hancinsky@les-dmh.sk

Vojenské lesy a majetky SR, štátny podnik Generála Štefánika 26, 065 03 Podolíneč

Číslo osvedčenia: 48/SPPK/540/2019

Učebný odbor: 4579 F lesná výroba

Charakteristika zamestnávateľa:

Podnik hospodári na výmere 62 931 ha lesnej pôdy s ročnou ťažbou cca 320 000 m³. Štátny podnik je tvorený generálnym riaditeľstvom, tromi závodmi v Malackách, Kežmarku, Kamenici nad Cirochou a SL Pliešovce.

K naplneniu svojho poslania rozvíja trvalo udržateľný spôsob hospodárenia ako základnú strategickú prioritu. Za pomoci moderných technológií sa snaží dosahovať ekonomickú rentabilitu pri dodržaní podmienky zachovania a zvyšovania ochranných a celospoločenských funkcií lesných ekosystémov a ich ochrany proti škodlivým činiteľom. Zveľaďuje genofond lesných drevín a podporuje prirodzenú obnovu lesa. Dlhodobo dosahuje špičkové výsledky v chove a love poľovnej zveri.

LESY Slovenskej republiky, štátny podnik

Charakteristika zamestnávateľa:

Štátny podnik LESY Slovenskej Republiky je štátnym podnikom, ktorého hlavnou úlohou je spravovanie lesného a iného majetku vo vlastníctve Slovenskej republiky. V zmysle Obchodného zákonníka je hospodárskou organizáciou s právom trvalej podnikateľskej činnosti, trvalou prevádzkovou výrobou a obchodom.

Podnik má oprávnenie na poskytovanie služieb, prác a ďalšej činnosti s cieľom získania trvalého zdroja finančných príjmov. LESY Slovenskej republiky, štátny podnik je štátnym podnikom na uspokojovanie verejnoprospešných záujmov, čím získal štatút podniku strategického významu, resp. prirodzeného monopolu v rámci Slovenskej republiky.

OZ Tatry, Juraja Martinku 110/6, 033 01 Liptovský Hrádok

Číslo osvedčenia: 102/SPPK/751/2019

Študiálny odbor: 4556 K Operátor lesnej techniky

Číslo osvedčenia: 103/SPPK/751/2019 4575

Učebný odbor: 4575 H Mechanizátor lesnej výroby

Odštepný závod Tatry v súčasnosti obhospodaruje okolo 80 tis. ha lesnej pôdy, z toho viac ako 25 tis. ha štátnych lesov. Lesnatosť Oravy a Liptova sa podľa okresov Dolný Kubín, Tvrdošín, Námestovo, Ružomberok a Liptovský Mikuláš pohybuje od 41 – 48 %. Katastrálna výmera závodu je 171 000 ha. Hlavnými drevinami lesných porastov je smrek až 67 %, jedľa 13 %, buk 11 %, ostatné dreviny (smrekovec, borovica, javor, jaseň, jelša a iné) tvoria 9 % zastúpenia.

OZ Semenoles Liptovský Hrádok, Pri železnici 52, ŠS Šarišské Michal'any 028 22

Číslo osvedčenia: 101/SPPK/752/2019

Učebný odbor: 4579 F Lesná výroba

OZ Semenoles je najväčším podnikom na Slovensku v oblasti lesného semenárstva s škôlkarstva s viac ako 100-ročnými skúsenosťami. Cieľom OZ Semenole je zabezpečovanie strategických zásob semien lesných drevín najvyššej kvality, zodpovednosť za rozvoj šľachtiteľskej činnosti a zachovanie genofondu lesných drevín na Slovensku a zabezpečenie dostatočného množstva kvalitatívne a provenienčne vhodného reprodukčného materiálu pre potreby Lesov SR š. p. Banská Bystrica, ako aj iných obhospodarovateľov lesov na Slovensku.

Obec Ihľany, 059 94 Ihľany

Číslo osvedčenia: 54/SPPK/495/2022

Učebný odbor: 4579 F Lesná výroba

Obec Ihľany hospodári na svojich majetkoch vo svojom katastrálnom území aj vo vlastných lesoch. Obecne lesy Ihľany sa nachádzajú v bývalom vojenskom výcvikovom priestore – Javorina. Obec vo svojich lesoch úradne hospodári od roku 1996. V súčasnosti obec hospodári na 565,71 ha lesných pozemkov v okrese Kežmarok v Prešovskom kraji.

3.8. Centrá odborného vzdelávania a prípravy v lesnom hospodárstve

Stredná odborná škola lesnícka, Akademická 16, Banská Štiavnica 969 01, tel.: +421456911131-32, e-mail: soslbs1@gmail.com

Stredná odborná škola lesnícka bola založená v roku 1919. Najskôr ako stredná lesnícka škola, neskôr v roku 1922 Štátna vyššia lesnícka škola. Bola to vlastne prvá stredná lesnícka škola na Slovensku a Podkarpatskej Rusi. Až v r. 1951 vznikli štátne vyššie lesnícke školy v Liptovskom Hrádku a Humennom. Škola prevzala budovy lesníckeho odboru bývalej vysokej školy (pôvodne Banskej akadémie – lesníckeho ústavu), školské polesie v Kysihýbli a botanickú záhradu v Banskej Štiavnici. Škola riadila aj vzniknutý Výskumný ústav a pokusnú stanicu v Kysihýbli (až v roku 1929 bol vytvorený samostatný výskumný ústav v Banskej Štiavnici).

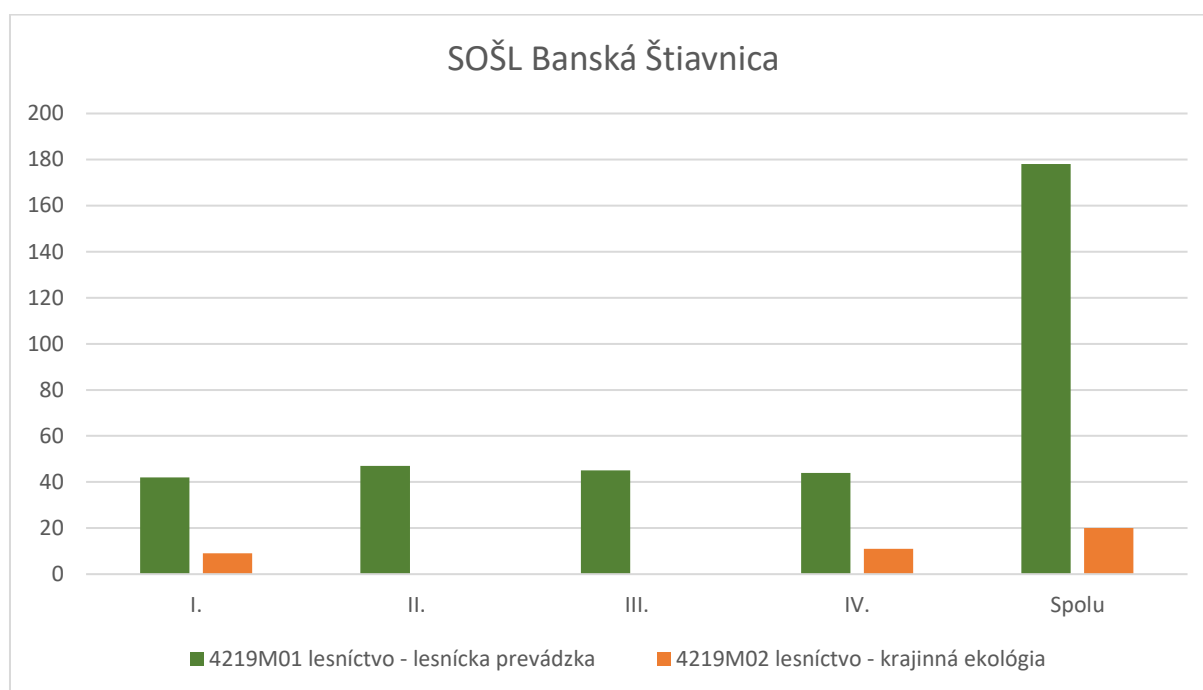
Prví absolventi opustili brány školy v r. 1923. Škola prešla v priebehu trvania rôznymi obmenami názvu, ako napr. Lesnícka technická škola 1952, Stredná lesnícka technická škola 1961, Stredná lesnícka škola 1986, Stredná odborná škola lesnícka 2008. V období rokov 1958

– 1963 bola uskutočnená výstavba študentského domova, ktorý po niekoľkých rekonštrukciách funguje dodnes. V šk. r. 1973/74 bolo zavedené aj pomaturitné štúdium (dvojročné doplnkové odborné vzdelávanie s podobným zameraním ako postgraduálne štúdium). Od roku 1997 bolo zavedené Vyššie odborné štúdium, ktoré už dnes nie je poskytované.

Graf č. 1

Rozdelenie odborov a počet žiakov po ročníkoch v školskom roku 2022/2023

SOŠ lesnícka Banská Štiavnica

Stredná odborná škola lesnícka a drevárska Jozefa Dekreta Matejovie, Hradná 534, 033 14 Liptovský Hrádok, 044 / 5222147, slslhr@slslhr.sk, www.slslhr.sk

V 16. storočí a neskôr malo lesníctvo remeselnícko-priemyselný charakter. Remeselným spôsobom sa vychovávali aj lesníci, pričom sa dbalo hlavne na výučbu poľovníctva. Lesníctvo a hospodárenie v lesoch malo druhoradú úlohu. Pozoruhodný odklon vidieť tam, kde malo baníctvo nedostatok dreva.

Významnejší obrat v lesníckych odborných vedomostiach a praktických skúsenostiach nastal v 18. storočí. Prenikanie osvietenecských názorov do rakúskeho kultúrneho života vyvoláva reformu školstva pod názvom ratio educationis. V tom čase je veľký nedostatok kvalifikovaného lesného personálu. Pokus zaviesť lesnícke náuky v rámci baníckeho školstva

v Banskej Štiavnici v roku 1770 na založenej Banskej akadémii sa nestretol s úspechom. Absolventi akadémie pracujú vo svojom hlavnom odbore - baníctve. Výkonný lesný personál nadobúda v individuálnom učebnom pomere výlučne praktické skúsenosti - prevažne poľovníckeho charakteru.

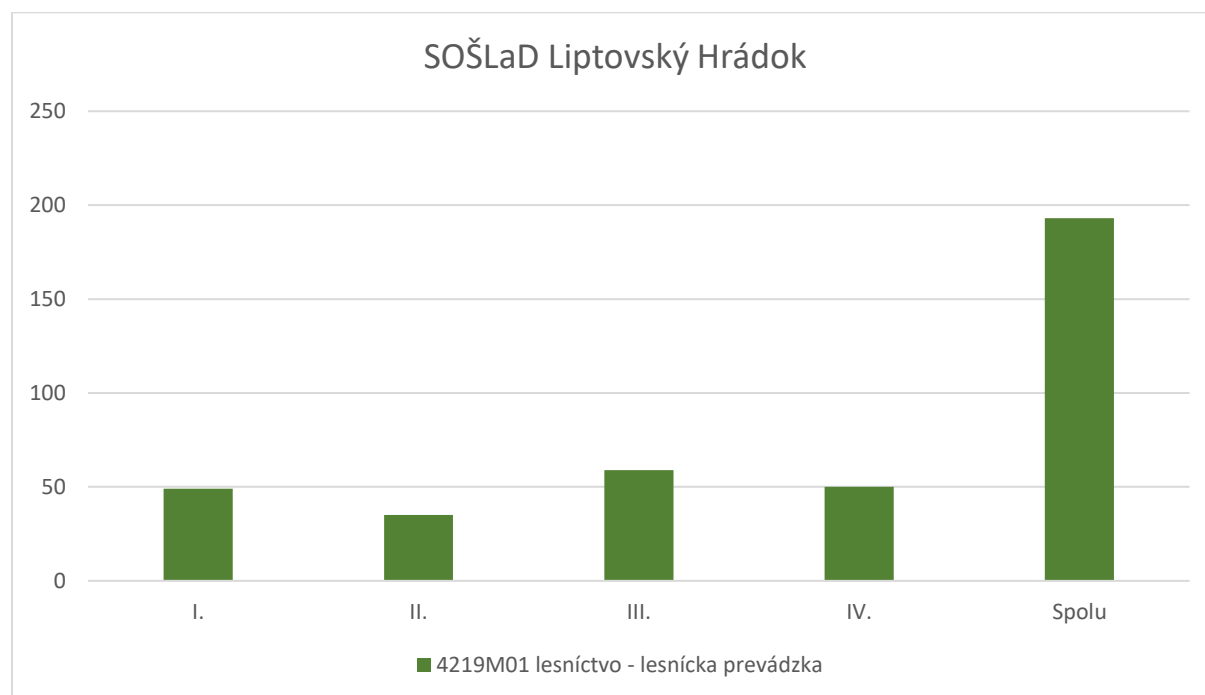
V takejto politickej a lesohospodárskej situácii v roku 1795 menujú komorským prefektom hrádocko-likavského domína Františka Wisnera z Morgensternu, osvedčeného odborníka - autodidakta. Tak vzniká z iniciatívy Františka Wisnera v roku 1796 Lesnícka škola v Liptovskom Hrádku. Je to prvá lesnícka škola v Uhorsku - jedna z najstarších v Európe. V roku 1802 povýšili Wisnerove učilište na hlavnú školu, jej nový názov je Kráľovská komorská lesná a hlavná národná škola v Liptovskom Hrádku.

Na zriadenú školu prijal František Wisner Jána Grunwalda - prvého profesora, ktorý vyučoval lesnícke náuky. František Wisner mal za cieľ, aby si dorastajúca mládež z Liptovského Hrádku a okolia osvojila teoretické a praktické vedomosti o lesníctve. Nebola to malá úloha. Wisner ju splnil dôsledne a to tak, že zostavil lesnícky katechizmus na základe nemeckej lesníckej literatúry.

Graf č. 2

Rozdelenie odborov a počet žiakov po ročníkoch v školskom roku 2022/2023

SOŠ lesnícka a drevárska J. D. Matejovie Liptovský Hrádok

SOŠ lesnícka, 080 01 Prešov, Kollárova 10, E-mail: slspo@slspo.sk, Tel: 051/7465 611, 7718 548, Fax: 7465 610

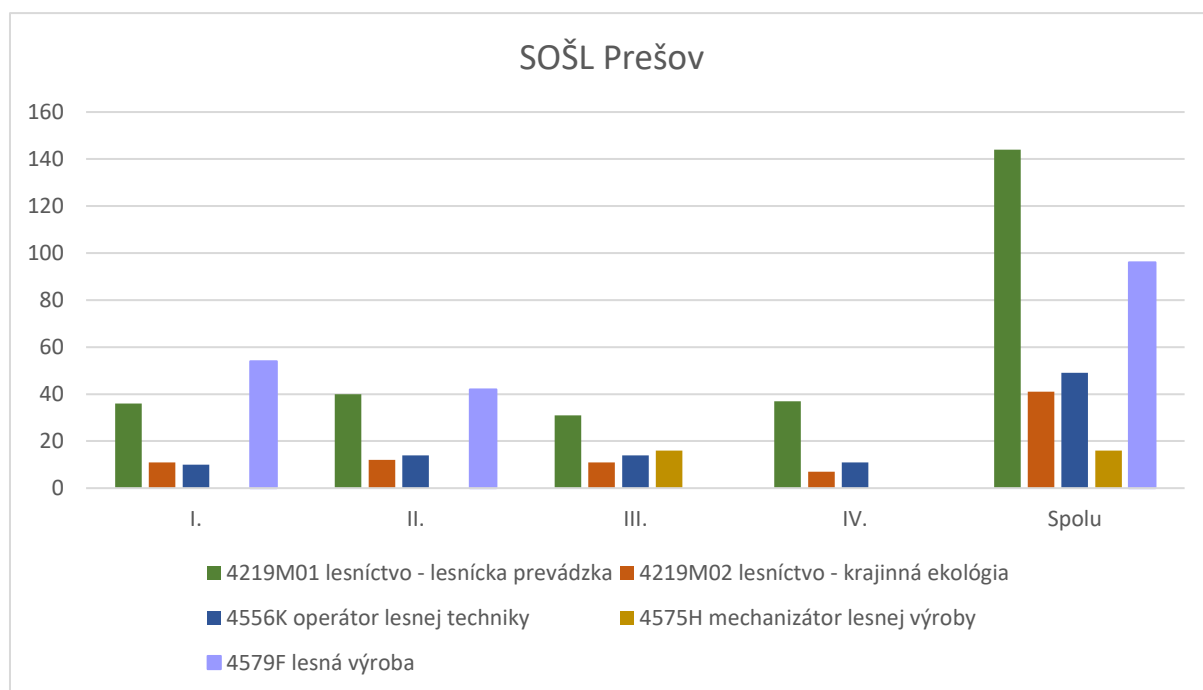
Škola už od svojho vzniku v roku 1964 poskytovala vzdelávanie záujemcom aj mimo svoj región. Aj v dnešnej dobe študentmi školy sú nielen žiaci regiónu Prešovského samosprávneho kraja, ale aj z územia Košického samosprávneho kraja, ako aj z iných krajov Slovenska.

Lesnícka škola, verná svojim tradíciám, pokračovala v budovaní a modernizovaní školy, školských zariadení a v materiálnom vybavení školy. Podstatná časť odbornej výučby je smerovaná do prírodného prostredia. SOŠL v Prešove je jedinou lesníckou školou na území bývalého východoslovenského kraja. Už takmer polstoročie je lesnícka škola v meste Prešov jeho neodmysliteľnou súčasťou. Na podporu a upevňovanie spolupatričnosti a hrdosti na školu organizuje škola spoločenské i odborné podujatia. Lesníciari a sokoliari školy sú známi širokej verejnosti už dlhodobo a patria k sprievodným akciám rôznych mestských a samosprávnych podujatí. Škola sa úspešne prezentuje v súťažných prehliadkach, vytvára širšiu ponuku aktivít organizovaním činnosti zameranej na oblasť profesionálnej prípravy.

Graf č. 3

Rozdelenie odborov a počet žiakov po ročníkoch v školskom roku 2022/2023

SOŠ lesnícka Prešov

3.9. Analýza regionálnych stratégií rozvoja odborného vzdelávania a prípravy na stredných školách z hľadiska skupiny odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II.

Regionálne stratégie výchovy a vzdelávania v stredných školách vydávajú samosprávne kraje vo svojej územnej pôsobnosti podľa analýz a prognóz o vývoji trhu práce najmenej raz za štyri roky a zvereňujú ich na svojom webovom sídle. Na ich obsahu participujú okresné úrady, úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, regionálne komory stavovských organizácií, profesijné organizácie a zamestnávateľia, ktorí prispievajú k rozvoju regionálnej zamestnanosti, zástupcovia zamestnancov a ďalší zriaďovatelia stredných škôl v sídle kraja.

Výber z obsahu regionálnych stratégií má za cieľ poukázať *na stav stredného školstva a počtu stredných odborných škôl, žiakov a odborov vzdelávania v územnej pôsobnosti kraja, demografický vývoj žiakov stredných odborných škôl, plánovanie najvyššieho počtu žiakov 1. ročníka stredných škôl, stav trhu práce - nezamestnanosť a potrebu obsadenia nedostatkových pracovných miest*, v niektorých prípadoch aj stav ekonomiky a rezortných odvetví a ďalšie odlišnosti charakteristické pre daný región so zameraním na poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a veterinárstvo.

3.10. Regionálne stratégie výchovy a vzdelávania v stredných školách za jednotlivé samosprávne kraje

Bratislavský samosprávny kraj

Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v Bratislavskom samosprávnom kraji na roky 2019 - 2022 – záverečné plnenie (ďalej len „Regionálna stratégia BSK“). Na web stránke už je aj Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v BSK na roky 2023 – 2026

Na území Bratislavského samosprávneho kraja sa v sieti stredných škôl sa zabezpečuje odborné vzdelávanie na 34 stredných odborných školách, 6 stredných priemyselných školách, 2 stredných zdravotníckych školách, 8 obchodných akadémiách a 4 hotelových akadémiách a umelecké vzdelanie na 4 konzervatóriách a 6 školách umeleckého priemyslu. Od školského

roka 2017/18 dochádza v BSK k postupnému miernemu nárastu celkového počtu študujúcich na stredných školách (medziročne 2-3 %) rozširovaním 8-ročných a 5-ročných foriem stredoškolského štúdia, zvyšujúcim sa záujmom o štúdium v BSK zo strany žiakov z iných krajov ako aj mierne pozitívnejším demografickým vývojom v období rokov 2019-2022. Pre prijímacie konanie pre školský rok 2023/2024 bude možné prijať až o 20,9 % viac žiakov do 1. ročníkov stredných škôl na území BSK. Vývoj počtu žiakov v SOŠ od šk. r. 2013/2014 do 2021/2022 sa zvýšil z 11 896 na 13 015. *Zdroj: Príloha č. 2: Vybrané prehľady a štatistiky za školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja za školský rok 2021/2022:*

Od januára 2018 školy BSK intenzívne pracujú na rozšírení ponuky odborov o moderné odbory zohľadňujúce potreby trhu práce ale aj na inovovaní existujúcich odborov, aby lepšie zohľadňovali vývoj v odbore. Aj vďaka novým a inovovaným odborom sa podarilo medziročne dosiahnuť takmer 17 % nárast počtu prihlášok na školy BSK pre školský rok 2022/2023 (v porovnaní s rokom 2019 je nárast viac ako 40 %). Školy BSK budú naďalej pokračovať v rozširovaní a inovovaní vzdelávacej ponuky, najmä v oblasti zavádzania moderných technológií. V oblasti poľnohospodárskeho vzdelávania prebieha v BSK experimentálne overovanie študijného odboru 4212 M rybárstvo a vodný manažment v Spojenej škole v Ivanke pri Dunaji. Stratégia má rozpracované partnerstvo BSK so školami a zamestnávateľmi vo svojej pôsobnosti.

Jedinou školou s ponukou lesníckych odborov v Bratislavskom samosprávnom kraji je Spojená škola v Ivanke pri Dunaji.

Zdroj:

<https://bratislavskykraj.sk/wp-content/uploads/2023/07/regionalna-stregetia-vychovy-a-vzdelavania-v-strednych-skolach-v-bsk-na-roky-2023-2026.pdf>

Trnavský samosprávny kraj

Regionálna stratégia v stredných školách územnej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja Aktualizácia pre školský rok 2022/2023.

V územnej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja bolo v školskom roku 2020/2021 46 stredných odborných škôl, v ktorých sa vzdelávalo 13 379 žiakov t. j. 68,88 % z celkového počtu žiakov. Demografický vývoj v TSK - Celkový počet žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK sa znížil z 24 449 v školskom roku 2007/2008 na 19 423 v

školskom roku 2020/2021. V školskom roku 2020/2021 by demografická krivka mala mať podľa predbežných odhadov mierne stúpajúcu tendenciu. S poklesom počtu žiakov pristúpil TSK ku spájaniu škôl. Vývoj počtu žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK sa znížil od r. 2016/17 do roku 2020/21 v SOŠ rozvoja vidieka s VJM D. Streda z 322 na 301. Stredná odborná škola záhradnícka Piešťany – nepatrný nárast zo 64-68 žiakov, Stredná odborná škola poľn. a služieb na vidieku Trnava nárast počtu zo 153 na 177, Stredná odborná škola regionálneho rozvoja Rakovice – pokles zo 195 na 182 žiakov, čo znamená že tento typ škôl si napriek poklesu príčinou demografického vývoja stavy žiakov držia s miernymi odchýlkami nahor, resp. miernym poklesom nadol. V regióne TTSK predstavovali najsilnejšie zastúpenie odbory poskytujúce úplné stredné odborné vzdelanie – 6248 žiakov, percentuálny podiel v TTSK je 47,00 %, druhé v poradí odbory poskytujúce úplné stredné odborné vzdelanie v rámci ktorého získava súčasne aj výučný list – 3058 žiakov, percentuálny podiel v TTSK je 23 % a odbory určené pre stupeň stredné odborné vzdelanie – 2455 žiakov, percentuálny podiel v TTSK je 18,47 %, hodnoty nie sú špecifikované po odboroch vzdelávania. V pôsobnosti TSK sú dve COVP certifikované SPPK – pri Spojenej škole Rakovice pre záhradníctvo a pri SOŠ technickej v Galante pre poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo. Ako nástroje pre podporu žiakov TTSK uvádza župné štipendiá pre žiakov v sociálnej núdzi, talenty v oblasti športu, súťaží, olympiád a na podporu žiakov študujúcich na školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK v nedostatočne obsadených učebných a študijných odboroch.

V Trnavskom samosprávnom kraji ani jedna škola nevyučuje odbory s lesníckym zameraním.

Zdroj: <https://trnava-vuc.sk/wp-content/uploads/2021/11/19632.pdf>

Nitriansky samosprávny kraj

Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v Nitrianskom samosprávnom kraji pre školský rok 2022/2023.

Stratégia vychádza z Koncepcie rozvoja stredného školstva v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027. Obsahuje východiská strategických cieľov, analýzu súčasného stavu výchovy a vzdelávania, projektovú činnosť, financovanie škôl a školských zariadení a nosné strategické ciele. V *strategických cieľoch uvádza opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a ich dôsledkom – ochranu, obnovu, podporu a udržateľné využívanie ekosystémov, udržateľné riadenie lesného hospodárstva, boj proti znehodnocovaniu pôdy a zastavenie straty biodiverzity.* V rámci strategických cieľov kladie dôraz na zvýšenie kvality, dostupnosti

a modernizácie výchovy a vzdelávania, podporu odborného vzdelávania a prípravy v kontexte priemyselnej revolúcie 4.0 a inteligentnej špecializácie, digitálne, podnikateľské zručnosti, prepojenie vzdelávania s potrebami trhu práce, podporu - rozvoja vyššieho odborného vzdelávania na základe využitia skúseností dobrej praxe z duálneho vzdelávania, realizáciu praktického vyučovania u zamestnávateľa aj formou workshopov, stáží, modernizáciu materiálneho a technického vybavenia stredných odborných škôl a rovný prístup ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu. V územnej pôsobnosti NSK bolo spolu **58** stredných odborných škôl na ktorých sa vzdelávalo spolu 16 648 žiakov, t.j. 69,36 % z celkového počtu žiakov. *Zdroj: Tabuľka 12 uvádza: Upravený najvyšší počet žiakov prvého ročníka v dennej forme štúdia v členení na jednotlivé študijné odbory alebo na jednotlivé učebné odbory stredných škôl pre školský rok 2021/2022 s počtom 3 955 žiakov.* Vývoj počtu absolventov – ustálenie poklesu absolventov od roku 2006 s trvaním do roku 2022, po hranicu približne 27,2 tisíc absolventov. Do roku 2025 by sa mal počet mierne zvýšiť na 29 tisíc. Súčasným absolventom podľa stratégie chýbajú odborné zručnosti, praktické skúsenosti. zodpovednosť v prístupe k práci a pracovná disciplína. Pre nedostatočný záujem o niektoré odbory sa stáva aktuálnou hrozba zaniknutia výučby pre profesii: mäsiar a farmár v agrosektore. Napriek vysokej nezamestnanosti zostávajú, z dôvodu nedostatočnej vzdelanosti či kvalifikácie uchádzačov v danej oblasti, na pracovnom trhu požadované odborné profesie neobsadené. Prognózy potrieb trhu práce – Nitriansky kraj je rozlohou štvrtý najmenší kraj spomedzi všetkých krajov SR, avšak z pohľadu počtu zamestnaných osôb mu patrí 2. miesto v SR. Má potenciál na zvyšovanie zamestnanosti (miera nezamestnanosti a mzdy sú pod celoslovenským priemerom). Pracovná mobilita obyvateľov (t. j. odchádzajú za prácou do iného kraja) je v porovnaní s ostatnými krajmi druhá najvyššia. *Zo všetkých zamestnancov v SR pracujúcich v poľnohospodárstve pracovalo najviac v Nitrianskom kraji.* Dodatočná potreba pracovných síl do roku 2024 v Nitrianskom kraji podľa hlavných tried SK ISCO 08 (údaje v tis.) predstavuje pre kvalifikovaných pracovníkov v poľnohospodárstve, v lesníctve a v rybárstve 0,6; čo predstavuje najnižšiu potrebu v porovnaní s potrebou v iných odvetviach. Dopyt po špecialistoch kvalifikovaných pracovníkov v poľnohospodárstve, v lesníctve a v rybárstve predstavuje 4700 čo je 17 % v porovnaní s najväčším dopytom po špecialistoch, technikoch, operátoroch a nekvalifikovaných pracovníkoch, ktorí predstavujú hodnoty 20 – 30 %. *Zdroj Trexima Bratislava..* V Tabuľke č. 28 sú prehľadne spracované študijné a učebné odbory v NSK prioritné z hľadiska potrieb trhu práce: Pre lesné hospodárstvo sú to študijné odbory: 4526 L mechanizácia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

V Nitrianskom samosprávnom kraji ani jedna škola nevyučuje odbory s lesníckym zameraním.

Zdroj:

<https://www.unsk.sk/zobraz/sekcii/regionalna-strategia-vychovy-a-vzdelavania-v-nitrianskom-kraji>

Trenčiansky samosprávny kraj

Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v trenčianskom samosprávnom kraji na roky 2023/2024

V zriaďovateľskej pôsobnosti TSK je v školskom roku 2021/2022 evidovaných 6377 stredných odborných škôl s počtom 10 644, čo predstavuje 67,9 % z celkového počtu žiakov. Absolventská miera nezamestnanosti v kraji podľa Tabuľky 9: predstavuje pre 2 861 absolventov v období mesiaca september 2020 hodnotu 11,4 % a mesiaca máj 2021 pokles hodnoty na úroveň 5,5 % (158 abs. celkového uvádzaného počtu). V súlade s regionálnou stratégiou je potrebné postupne zvyšovať podiel žiakov v trojročných učebných odboroch (H odboroch). V školskom roku 2021/2022 bol na H odbory v stratégii naplánovaný 15,3 % podiel žiakov 1 až 3 ročníka (vrátane skrátenej formy štúdia) z celkového počtu žiakov SOŠ. Podiel skutočne zapísaných žiakov v učebných odboroch bol k 15.9.2021 o niečo nižší - 14,55 %, ale na ďalší školský rok stratégia predpokladá nárast počtu žiakov v týchto odboroch v súvislosti so zavedením krajského štipendia na nedostatkové odbory. Rámcová prognóza novoprijatých žiakov stredných škôl na školský rok 2023/2024 pre Trenčiansky kraj je 4 354 žiakov, čo je o 216 žiakov viac bolo v minulom roku. Súčasťou stratégie je Akčný plán na roky 2021-2025 spracovaný podľa stanovených kľúčových priorít.

Pre skupinu odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I je verifikovaná dodatočná potreba počtu žiakov 105, rozpis prognózy očakávaného počtu žiakov k 1. ročníka stav k 31.05 je 18 žiakov. Pre skupiny odborov 45 je tento pomer 123/49 a pre skupinu odborov 43 Veterinárske vedy SPPK 2 / 0.

TSK v predchádzajúcom období podporoval odbory vzdelávania, ktorými sa absolventi môžu flexibilnejšie uplatniť na trhu práce a plánoval pri určovaní počtu žiakov diverzifikovať ich do väčšieho spektra odborov, sektorov a oblastí vzdelávania.

V Trenčianskom samosprávnom kraji ani jedna škola nevyučuje odbory s lesníckym zameraním.

Zdroj:

https://www.tsk.sk/regionalny-rozvoj/strategicke-dokumenty/strategia-rozvoja-stredneho-odborneho-skolstva-v-tsk/vyhodnotenie-regionalnej-strategie-vav-v-tsk-za-skolsky-rok-2022-2023.html?page_id=1104690

Banskobystrický kraj

Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v Banskobystrickom samosprávnom kraji na roky 2023/2024

V BBSK je podľa údajov z Grafu č. 1: Prehľad stredných škôl podľa typu v ZP BBSK 38 stredných odborných škôl čo predstavuje 64 % z celkového počtu stredných škôl v regióne. (Zdroj: Štatistické materiály odboru školstva Úradu BBSK 15. 9. 2022). Miera nezamestnanosti v kraji, vyčíslená v Tabuľke 2 Zdroj Štatistického úradu SR - september 2022 v (%) je 8,31 %. Najvyššia je v okrese Rimavská Sobota 18,87 % a najnižšia v okresoch Banská Bystrica (4,22) a Zvolen (4,43) (Zdroj: Ústredie PSVaR Slovenskej republiky, stav k september 2022). Na základe požiadaviek vývoja trhu práce vznikajú v regióne nové pracovné príležitosti najmä v odvetví služieb a je potrebné dať do súladu zručnosti a kvalifikácie a zamestnancov presmerovať do expandujúcich odvetví a povolání. Zvyšujú sa tým požiadavky na kvalifikácie celkovo a následne dopyt po počiatočnej a ďalšej odbornej príprave. Podľa Tabuľky č. 3: Miera evidovanej nezamestnanosti v Banskobystrickom kraji – september 2022 je vysoká miera nezamestnanosti v kraji sprevádzaná aj nízkou vzdelanostnou úrovňou uchádzačov o zamestnanie. Až 8 939 uchádzačov o zamestnanie má ukončené, len základné vzdelanie, čo tvorí 34 % z celkového počtu evidovaných UoZ. Je dopyt po profesiách v strojárstve, opatrovateľských službách a pracovné pozície kuchár a čašník. Napriek tomu sa uvádza, že Banskobystrický samosprávny kraj je poľnohospodársko – agrárnou oblasťou a bude podporovať študijné aj učebné odbory smerujúce k rozvoju poľnohospodárskej výroby, ako agropodnikanie a potravinárstvo, pestovateľstvo a chovateľstvo a pod., hlavne v regiónoch Lučenec, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš a Poltár. Naplneniu bráni demografický vývoj a nezáujem rodičov. Tabuľka č. 4: Požiadavky trhu práce v BBSK Zdroj: Ústredie PSVaR Slovenskej republiky Stav . k 30. 9. 2022 – (VPM – voľné pracovné miesta) sú uvedené požiadavky na profesie. Je evidovaných 53 voľných pracovných miest pre kvalifikovaných pracovníkov v poľnohospodárstve, v lesníctve a v rybárstve a 1685 voľných pracovných miest pre operátorov a montérov strojov a zariadení kde by mohli nájsť uplatnenie aj absolventi technických mechanizačných odborov zo sektorov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Prostredníctvom Agentúry a portálu ISTP je záujem o pomocných pracovníkov vo výrobe či operátorov vo výrobe. Vývoj demografickej krivky v regióne na nasledujúce 2 roky naznačuje mierne klesajúcu tendenciu a následne mierny nárast. Odhad potenciálnych žiakov prvého ročníka stredných škôl v Banskobystrickom kraji sa mierne zvýši a bude sa pohybovať približne na úrovni 4 800 – 5200 žiakov. Tabuľka č. 5: Počet žiakov prijatých do 1. ročníka stredných

škôl v ZP BBSK Banskobystrickom kraji do roku 2025 (Realita/Prognóza). *Zdroj: štatistické údaje odboru školstva ÚBBSK, stav k 15.9.2022.* BBSK realizuje od roku 2019 Iniciatívu - Dobiehajúce regióny - Catching-Up Regions Initiative, ktorá zapája 8 škôl pre pilotné overenie inovácie obsahu vzdelávania a získanie integrovaných investičných balíčkov v približnej sume 30 miliónov eur, kde sú zapojené SOŠ technická a agropotravinárska Rimavská Sobota so študijným odborom 4532 K agromechatronik. SOŠ Pod Bánošom s učebným odborom včelár, včelárka, SOŠ služieb a lesníctva v Banskej Štiavnici s učebnými odbormi 4556 K operátor lesnej techniky, 4575 H mechanizátor lesnej výroby a 2466 H 04 mechanik opravár pre lesné stroje a zariadenia, a Stredná odborná škola hotelových služieb a dopravy v Lučenci s obormi 2964 H cukrár, 4572 F poľnohospodárska výroba a študijnými odbormi 4210 M 18 agropodnikanie – kynológia, 17 agropodnikanie - chov koní a jazdectvo, 04 agropodnikanie – farmárstvo. Najvyšší počet žiakov prvého ročníka v dennej forme v členení na jednotlivé študijné odbory alebo na jednotlivé učebné odbory. Pre školský rok 2023/2024 určuje Banskobystrickému samosprávnemu kraju 5 047 žiakov, 72,5% miest pre žiakov na odborné školy. V kraji pracujú dve COVP: pre včelárstvo v Strednej odbornej škole, Pod Bánošom 80, Banská Bystrica, pre lesníctvo v Strednej odbornej škole lesníckej, Akademická 16, Banská Štiavnica. Hlavným cieľom COVP je zabezpečovanie odborného vzdelávania a prípravy na výkon daného povolania a odborných činností, rekvalifikačné kurzy pre občanov, pedagógov, majstrov a verejnosť.

Zdroj: https://www.bbsk.sk/storage/app/media/strategicke-dokumenty/skolstvo/rsvv_bbsk_2023-2024.pdf

Žilinský samosprávny kraj

Dodatok č. 4 k Regionálnej stratégii výchovy a vzdelávania v stredných školách v Žilinskom samosprávnom kraji na roky 2018 – 2022 (čiastočne doplnené o novú RS na roky 2023/2027)

Obdobie školských rokov 2011/2012 – 2021/2022 bolo poznačené permanentným klesajúcim demografickým vývojom, čo sa premietlo do poklesu počtu študujúcich žiakov na stredných školách v Žilinskom samosprávnom kraji o 9 445 žiakov. Pokles žiakov o 24,8 % mal v priebehu 11 rokov za následok racionalizáciu a optimalizáciu siete škôl a školských zariadení najmä v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK. Predpokladaný demografický vývoj naznačuje, že nasledujúci školský rok 2022/2023 bude zlomový. Údaje o žiakoch 9. ročníka základných škôl dokazujú ukončenie klesajúcej tendencie a začiatok zvyšovania počtu potenciálnych žiakov 1. ročníkov v stredných školách. Počet stredných odborných škôl poklesol od obdobia rokov 2011/2012 do 2021/2022 zo 60 na 46. Z 37 SOŠ tvorí 5 spojených škôl (s organizačnými

zložkami 9 SOŠ, 1 ŠUP a 1 SŠŠ). Vývoj počtu žiakov stredných odborných škôl za jednotlivé školské roky 2013/2014 – 2021/2022 poukazuje na pokles počtu žiakov o 25 % (- 5 892 žiakov). V regióne sú školy poskytujúce prípravu pre poľnohospodárstvo, lesníctvo a veterinárstvo – SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline, SOŠ lesnícka a drevárska J. D. Matejovie. Región má súčasne pri týchto školách zriadené dve COVP so zameraním na kynológiu, služby, gastronómiu a lesníctvo a drevárstvo. Súčasťou SOŠ lesníckej a drevárskej je aj jediné SOP určené pre odbornú prax a tvorí ho miestne arborétum. Stratéga plánuje do budúcnosti budovanie centier excelentnosti. Napriek zastúpeniu iba dvoch škôl v regióne poskytujú vzdelávanie v oblastiach agropodnikania, záhradníctva, potravinárstva, lesníctva a veterinárskych vied. Regionálna stratégia na roky 2023/2027 pozostáva z analytickej a plánovacej časti. V plánoch stratégie sú uvádzané odbory v Tabuľke č. 33: Prioritné študijné a učebné odbory v ÚP ŽSK z hľadiska potrieb trhu práce s odborními 4215 M rybárstvo, 4219 M 01 lesníctvo – lesnícka prevádzka (podporované a ako odbory z celoslovenskou pôsobnosťou), 4243 M mechanizácia pôdohospodárstva a 4524 H agromechanizátor, opravár. Kraj medzi opatrenia okrem optimalizácie siete, transformovania spojených škôl do škôl s odborným zameraním podporuje experimentálne overovanie a zavádzanie nových odborov vzdelávania a programov podľa požiadaviek trhu práce. V rámci podpory duálneho vzdelávania vyjadruje podporu k zavádzaniu centier excelentnosti. Súčasťou plánovacej časti sú aj vízie k inovatívnym, moderným, zdravým a bezpečným školám.

Zdroj: www.zilinskazupa.sk/files/aktualizacia-c-1-za-ucime-regionalna-strategia-vychovy-vzdelavania-strednych-skolach-zsk-2023-2027.pdf

Prešovský samosprávny kraj

Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v územnej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja na školský rok 2020 / 2021. Na web stránke je už aj nová stratégia na roky 2023/2024

Stratégia má dodržanú základnú koncepciu s obsahom demografického vývoja, stručného náčrtu ekonomiky a priemyslu v regióne, kvantifikovanú nezamestnanosť absolventov stredných škôl, analýzu stredných škôl, počtu žiakov, porovnanie zastúpenia žiakov podľa druhu štúdia, podľa skupín študijných a učebných odborov v rokoch 2012 a 2016 a strategické ciele. Pre rok 2015 eviduje v kraji 17 744 podnikov. Najvyššie percento v kategóriách veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov (23,13 %), stavebníctvo (12,98 %) a priemysel (12,08 %). Podniky zamerané na poľnohospodárstvo,

lesníctvo a rybolov tvoria z celkového počtu 1 235 (6,96 %). Ďalej eviduje celkový počet živnostníkov podľa ekonomických činností 46 586. Najvyššie percento v odboroch stavebníctvo (29,26 %), priemysel (20,23 %) a veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov (18,10 %). Živnostníci zameraní na poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov tvoria z celkového počtu 2 863 (6,15 %). Miera nezamestnanosti je podľa štatistiky najvyššia v školách, ktoré poskytujú vzdelávanie aj žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia – Spojená škola-SOŠ Čaklov. Z analýzy populačného vývoja vyplýva, že od roku 2016 do roku 2024 bude stúpať počet žiakov končiacich 9. ročník ZŠ. Najväčší nárast sa očakáva v okrese Prešove, a to o 946 žiakov a najnižší v okrese Medzilaborce, kde s očakáva nárast len o 10 žiakov. Podľa štatistiky záujmu o štúdium podľa stupňov dosiahnutého vzdelania mierne poklesol počet žiakov v gymnáziách (z 33,27 % na 33,01 %) a v študijných odboroch SOŠ (z 51,86 % na 50,93 %) a stúpol počet žiakov v trojročných/štvorročných učebných odboroch (z 11,45 % na 12,27 %) a v dvojročných učebných odboroch (z 3,42 % na 3,78 %), kvantifikácia poklesu nie je podľa odborov špecifikovaná. Tabuľka č. 1 Nezamestnanosť absolventov SOŠ podľa študijných a učebných odborov (máj 2016) uvádza AMN v kraji, kde najvyššia je pre študijný odbor 4236 M ekonomika pôdohospodárstva v % (50), následne pre učebné odbory 4575 H mechanizátor lesnej výroby (42,62), 4524 H agromechanizátor, opravár (38,46 v %). Najmenšia vykazovaná AMN je v študijných odboroch 4336 M 02 veterinárne zdravotníctvo a hygiena – hygienická a laboratórna služba (12,5) a 4219 M lesníctvo (1,87). Nulovú AMN je vykazovaná v odboroch 4210 M 02 agropodnikanie-poľnohospodárske služby, 4243 M mechanizácia pôdohospodárstva a 4572 F poľnohospodárska výroba.

Zdroj: <https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/urad/odbor-skolstva/dokumenty-odboru/>

Košický samosprávny kraj

Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v Košickom samosprávnom kraji 2021 - 2025

Správa obsahuje analytickú časť, návrhovú časť a finančný plán a štatistické údaje za obdobie rokov 2020/2021. Podľa analytickej časti stratégie bol v školskom roku 2020/2021 celkový počet škôl v KSK 99 s počtom žiakov 32 154, z toho v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK celkovo 63 škôl a 23 718 žiakov. Celkový počet žiakov v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja poklesol od školského roku 2007/2008 o 14 250 žiakov. Oproti predchádzajúcemu školskému roku bol zaznamenaný nevýrazný pokles a to 1 žiaka na školu. Na 42 SOŠ (64 % z celkového

počtu) v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK študovalo v školskom roku 2020/2021 spolu 14 589 žiakov (64 % z celkového počtu). Je evidovaný nárast počtu žiakov oproti predchádzajúcemu školskému roku 2019/2020 o 343 žiakov, avšak od roku 2008/2009 je na SOŠ zaznamenaný poklesol o 8 757 žiakov. Vzhľadom na 9,4% podiel zastúpenia maďarskej národnosti na území kraja musí región zabezpečiť aktívny a citlivý prístup KSK pri optimalizácii siete škôl, odborov a pri určovaní najvyššieho počtu žiakov prvých ročníkov stredných škôl na národnostne zmiešanom území. Slovensko súčasne patrí medzi 17 európskych krajín, v ktorých je podiel osôb s predčasne ukončenou školskou dochádzkou na populáciu 18 – 24 ročných pod hranicou 10 %. Zastúpenie rómskej národnosti je 4,6 % obyvateľstva, kde 14 % detí z populačného ročníka vo veku 6 rokov musí absolvovať nultý ročník a vyše 20 % populačného ročníka 15 ročných mladých ľudí nepokračuje na stredných školách. V rokoch 2020 až 2028 dôjde k výraznému nárastu počtu mladých ľudí z marginalizovaných komunít, ale očakáva sa, že zvyšujúci sa počet žiakov z marginalizovaných komunít nebude pokračovať v stredných školách alebo strednú školu nedokončia. V súlade s určenou rámcovou prognózou pre prijímacie konanie v šk. roku 2022/2023 bude možné v KSK prijať o 2,761 % viac žiakov do prvých ročníkov stredných škôl na území KSK ako v minulom školskom roku.

Región v nadväznosti na prípravu plánu výkonov pre školy poukazuje na disproporciu medzi potrebami trhu práce a reálne stanoveným plánom výkonov. Stratégia podporuje vzdelávanie cestou experimentálneho overovania ako možnosť pre pokrytie trhu práce absolventami do budúcnosti, nakoľko je niekoľkoročný proces exp. overovania kontinuálne sledovaný a možno ho korigovať v rámci priebežného hodnotenie v súlade v trendami vedecko-technického vývoja. Podľa stratégie sa v experimentálnych odboroch vzdeláva v stredných školách v KSK, spolu 669 žiakov.

Zdroj: <https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/skolstvo/koncepcne-materialy.html>
<https://web.vucke.sk/files/sk/kompetencie/skolstvo/dokumenty/hs-2021-2022.pdf>

3.11. Vyhodnotenie stavu aktuálnosti sústav odborov vzdelávania 42, 45

Lesné hospodárstvo

Sústava odborov vzdelávania pre skupiny odborov 42, 45 Lesné hospodárstvo je z hľadiska počtu odborov vyvážená a nie je potrebné vykonať analýzu na prehodnotenie redukcie počtu odborov vzdelávania. Z podkladov analýzy regionálnych stratégií za jednotlivé kraje

Slovenska naopak vyplynula požiadavka reagovať pružne na požiadavky trhu práce tvorbou nových atraktívnych odborov vzdelávania cestou experimentálneho overovania.

Štátny inštitút odborného vzdelávania 2023

3.12. Pohľad zamestnávateľov na aktuálny stav stredoškolského odborného vzdelávania pre potreby lesného hospodárstva

Vzdelávacie inštitúcie

Pracovníkov pre robotnícke povolania v trojročných učebných odboroch pre LH SR pripravujú stredné školy v Banskej Štiavnici, Ivanke pri Dunaji, Prešove, Tvrdošíne a Poltári a pre stredné riadiace pozície v študijných odboroch stredné odborné školy lesnícke v Banskej Štiavnici, Liptovskom Hrádku a v Prešove. Dvojročný odbor lesná výroba je možné navštevovať spolu na 10 školách v Kežmarku, Prešove, Poltári, Starej Ľubovni, Prakovciach, Rožňave, Tornali, Moldave nad Bodvou, Spišskej Novej Vsi a v Trebišove. K 15. septembru 2022 v lesníckych a súvisiacich odboroch bolo na stredných školách celkovo 1 148 žiakov. Prehľad jednotlivých odborov vzdelávania a počet študentov a absolventov stredných škôl je uvedený v tabuľke 12.

Analýza SWOT - Lesné hospodárstvo v nadväznosti na OVP

Silné stránky:

- ✓ dlhodobá, viac než 200 ročná, tradícia trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a výchova lesného personálu a hospodárenie vychádzajúce z programov starostlivosti o lesy (bývalé LHP),
- ✓ poskytovanie celospoločenských funkcií lesov verejnosti,
- ✓ existencia relevantných učebných a študijných odborov na európskej i národnej úrovni a zvyšovanie dlhodobej konkurencieschopnosti lesníckeho školstva,
- ✓ existencia lesných území s vysokými ekologickými hodnotami, ktoré vznikali v predchádzajúcich storočiach zásluhou lesníkov,
- ✓ existencia stabilizovanej vedecko-výskumnej rezortnej inštitúcie pre výskum lesov s akreditovanými pracoviskami a laboratóriami,

- ✓ certifikácia lesov zabezpečujúca trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov v zmysle zásad vyváženosti všetkých troch pilierov trvalej udržateľnosti (ekonomický, ekologický, sociálny),
- ✓ chov koní – využívanie koní v nedostupnom horskom teréne pri spracovaní dreva, na rekreačné účely, turizmus,
- ✓ chov včiel a výroba medu.

Slabé stránky:

- ✓ nedostatočná finančná podpora štátu pri zabezpečovaní materiálo technického vybavenia stredných odborných škôl v učebných a študijných odboroch,
- ✓ vysoký podiel zastaraných mechanizačných prostriedkov používaných pri výučbe učebných odborov,
- ✓ konzervatívny prístup k zmenám v lesníckych činnostiach pri odbornom vzdelávaní,
- ✓ nízke ohodnotenie zamestnancov pracujúcich v lesoch,
- ✓ komplikované a zdĺhavé verejné obstarávanie u štátnych podnikov a organizácií, ktoré vyplýva z titulu nutnosti využívania kritéria „najnižšej ceny“ (často nekvalifikovanými alebo málo kvalifikovanými dodávateľmi na úkor absolventov stredných odborných škôl, ktorí pracujú ako SZČO),
- ✓ nedostatočná mediálna komunikácia o význame a prínose lesníctva pre verejnosť,
- ✓ absencia školských zariadení na stredných odborných školách pre OVP študentov (školské lesy, dielne, stolárske dielne, lesné škôlky a objekty lesníckej výroby),
- ✓ chýba reálna vízia lesného hospodárstva,
- ✓ slabá zapojenosť zamestnávateľov do systému duálneho vzdelávania,
- ✓ odborná stagnácia pedagógov,
- ✓ pokles záujmu o výučbu na lesníckych školách z dôvodu fyzickej náročnosti,
- ✓ absencia odborníkov z praxe na výučbe.

Príležitosti:

- ✓ zvyšovanie povedomia verejnosti o význame trvalo udržateľného obhospodarovania lesov,
- ✓ práca s verejnosťou s dôrazom na lesnú pedagogiku a environmentálnu výchovu,
- ✓ nastavenie Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky s podporou lesníckych opatrení v novom programovacom období na roky 2021 – 2027 na rozvoj OVP pri

nákup nových technológií a materiálno technického vybavenia pre kvalitnejšiu výučbu,

- ✓ výchova a vzdelávanie študentov k obhospodarovaniu lesov prírode blízky spôsobom,
- ✓ zvyšovanie odbornej prípravy učiteľov odborných predmetov akreditovanými vzdelávacími programami, stážami, výmennými pobytmi a podobne,
- ✓ využívanie lesa na rekreáciu a turizmus so zapojením profesionálnych lesníkov ako sprievodcov,
- ✓ intenzívnejšie využívanie moderných technických zariadení pri zisťovaní údajov o lesoch, evidencii lesníckej prevádzky, tvorbe programov starostlivosti o lesné územia (GPS, Drony),
- ✓ zavedenie odboru alebo predmetu agrolesníctva na stredných odborných školách,
- ✓ lepšie využívanie výsledkov diaľkového prieskumu Zeme,
- ✓ záujem žiakov o prírodu a biologické procesy,
- ✓ záujem trhu práce o absolventov lesnej výroby,
- ✓ motivačné mechanizmy – autoškola, kurzy na obsluhu lesných strojov, pilčícky kurz, sokoliarsky kurz, odborná mobilita v zahraničí a pod.,
- ✓ výmenné pobyty, družby škôl by rozšírili obzory žiakom i mnohým pedagógom,
- ✓ rekvalifikačné kurzy pre súčasných i nových zamestnancov,
- ✓ pomerne rýchla možnosť samostatného uplatnenia sa absolventa ako SZČO,
- ✓ využitie bielych plôch pre agrolesnícke systémy,
- ✓ využitie rýchlorastúcich drevín pre agrolesnícke systémy,

Ohrozenia:

- ✓ obmedzenia vyplývajúce z požiadaviek organizácií a orgánov ochrany prírody, vrátane rozširovania siete chránených území,
- ✓ vysoká miera subjektivismu v posudzovaní organizácií a rozhodovaní orgánov ochrany prírody voči lesnému hospodárstvu,
- ✓ tlak verejnosti a mimovládneho sektora na znižovanie a zastavenie odborného obhospodarovania v lesoch,
- ✓ nedostatočná finančná motivácia zamestnancov v lesnom hospodárstve,
- ✓ komplikované verejné obstarávanie, ktoré nezodpovedá špecifikám lesného hospodárstva,
- ✓ vysoko riziková práca pri ťažbe a vysoký podiel úrazovosti v lese,
- ✓ nedostatočná podpora zo strany štátu pre mladých začínajúcich agrolesníkov,

- ✓ silná konkurencia na trhu práce v prospech iných odvetví hospodárstva.

Zdroj: <https://www.sustavapovolani.sk/clanok-4240>

Odporúčania zmeny v lesníckom odbornom vzdelávaní

Potrebná zmena v štruktúre odborných predmetov lesníckeho vzdelávania v oblasti ochrany a zveľaďovania lesov, ako aj v oblasti legislatívy so zameraním na uplatňovanie prírody blízkeho obhospodarovania lesov:

- ✓ zmena učebných osnov v predmetoch PEL a HÚL (čiastočne zabezpečené v roku 2023),
- ✓ odborné vzdelávanie učiteľov odborných predmetov akreditovanými programami,
- ✓ zaradiť do osnov škôl predmet Agrolesníctvo v spolupráci so Slovenskou agrolesníckou asociáciou (predmet po konzultácii by mal byť pilotne vytvorený a overovaný na SOŠ lesníckej v Banskej Štiavnici),
- ✓ nastaviť a realizovať vhodné podmienky pre rozvíjanie ľudských zdrojov v školskom vzdelávacom systéme vzhľadom na zavádzanie potrebných zmien v obsahu lesníckeho vzdelávania,
- ✓ podpora na vytváranie demonštračných objektov a zoznamu už existujúcich objektov PBHL (zoznamy sú dostupné na web stránke PRO SILVA Slovensko a lesy.sk),
- ✓ podpora na vytvorenie učebného odboru chov koní - furman, kočiš, turizmus.

Nastaviť a realizovať vhodné podmienky pre rozvíjanie ľudských zdrojov v školskom vzdelávacom systéme vzhľadom na zavádzanie potrebných zmien v obsahu lesníckeho vzdelávania:

- ✓ podpora na vytváranie demonštračných objektov a zoznamu už existujúcich objektov PBHL (viď komentár vyššie),
- ✓ podpora na vytváranie demonštračných objektov v rámci každej oblasti ako napr. Pestovanie lesa (rôzne výchovné zásahy, obnovné ruby atď.), Ťažba dreva (trenažér na nácvik spiľovania a odvetvovania stromov,...), Agrolesníctvo (semenný sad s pastvou zvierat, sad ovocných drevín s chovom zvierat...), Hospodárska úprava dreva (nácvik merania výšok a hrúbok stromov) a ďalšie (všetky tieto demonštračné objekty by mohli slúžiť zároveň aj na vzdelávanie verejnosti a zvyšovanie povedomia o lesníctve a agrolesníctve na Slovensku),
- ✓ podpora chovu ťažných koní na SOŠ lesníckych,
- ✓ podpora na vytvorenie učebného odboru chov koní - furman, kočiš, turizmus

- ✓ Podpora na prepracovanie osnov učebného odboru, ktorý bol v experimentálnom overovaní, ale neboli do neho náborovaní žiaci základných škôl - 4238 M agrolesníctvo v spolupráci so Slovenskou agrolesníckou asociáciou

Potrebná zmena v štruktúre odborných predmetov lesníckeho vzdelávania so zameraním na oblasť ekonomiky a rozvoj vidieckej krajiny:

- ✓ aktualizácia vzdelávania na stredných odborných školách s orientáciou na zelenú ekonomiku a inovácie,
- ✓ podpora vzdelávania na SOŠ s orientáciou na rozvoj vidieckej krajiny.

Potrebná zmena v štruktúre odborných predmetov lesníckeho vzdelávania so zameraním na oblasť polyfunkčného využívania lesov, inovatívne metódy v hospodárskej úprave lesov a certifikáciu lesov:

- ✓ prehodnotenie a úprava sústavy odborných predmetov lesníckeho vzdelávania,
- ✓ prehodnotenie a úprava obsahu vzdelávania v odborných predmetoch lesníckeho vzdelávania.

Nastaviť a realizovať vhodné podmienky pre rozvíjanie ľudských zdrojov v školskom vzdelávacom systéme vzhľadom na zavádzanie potrebných zmien v obsahu lesníckeho vzdelávania:

- ✓ celoživotné vzdelávanie učiteľov odborných predmetov lesníckeho vzdelávania,
- ✓ zapojenie lesníckej prevádzky do odborného vzdelávania.

Výchovné a kariérové poradenstvo

- ✓ Vypracovanie informačných materiálov pre výchovných a kariérnych poradcov na základných školách o potrebe odborného spravovania lesov odborníkmi (sú vytvorené letáky s popisom jednotlivých odborov)
- ✓ Vytvorenie komunikačnej platformy na komunikáciu lesníckych tém
- ✓ Lesná pedagogika
- ✓ Zapojenie verejnosti do aktívneho manažmentu lesa
- ✓ potreba vytvorenia inštitútu / funkcie/ poradcu pre obhospodarovateľov v LH

Zdroj: Trexima SR

Zoznam tabuliek a grafov

- Tabuľka č. 1: Vývoj podielu lesného hospodárstva na celkovom HDP Slovenska, v %
- Tabuľka č. 2: Celková podpora lesníctva z verejných zdrojov
- Tabuľka č. 3: Medziročný vývoj vybraných ekonomických ukazovateľov v lesnom hospodárstve, v mil. EUR
- Tabuľka č. 4: Tržby a výnosy subjektov LH v bežných cenách (v mil. €)
- Tabuľka č. 5: Tržby a výnosy subjektov LH v bežných cenách (v mil. €) po rokoch
- Tabuľka č. 6: Zamestnanosť a priemerné mzdy zamestnancov v LH
- Tabuľka č. 7: Zamestnanosť a priemerné mzdy zamestnancov v LH po rokoch
- Tabuľka č. 8: Študijné odbory skupiny odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I.
- Tabuľka č. 9: Učebné odbory skupiny odborov 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II.
- Tabuľka č. 10: Študijné odbory skupiny odborov 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II.
- Tabuľka č. 11: Poskytovatelia vzdelávania v skupine odborov 29 Potravinárstvo v školskom roku 2022/2023
- Tabuľka č. 12: Celkový počet žiakov v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. v školskom roku 2022/2023 (zber k 15.9.2022)
- Tabuľka č. 13: Vývoj žiakov v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. (zber k 15. 9. 2022)
- Tabuľka č. 14: Počet žiakov prvého ročníka v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. po jednotlivých odboroch vzdelávania v školskom roku 2022/2023 (zber k 15. 9. 2022)
- Tabuľka č. 15: Vývoj počtu žiakov prvého ročníka v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. po jednotlivých odboroch vzdelávania (zber k 15. 9. príslušného roka)
- Tabuľka č. 16: Počet absolventov v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. po jednotlivých odboroch vzdelávania v školskom roku 2022/2023 (zber k 15. 9. 2022)
- Tabuľka č. 17: Vývoj počtu absolventov v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. po jednotlivých odboroch vzdelávania (zber k 15. 9. príslušného roka)
- Tabuľka č. 18: Absolventská miera nezamestnanosti v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II.
- Tabuľka č. 19: Nezamestnanosť absolventov v skupine odborov 42, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. a II., 43 Veterinárne vedy podľa počtu nezamestnaných v máji 2022
- Tabuľka č. 20: Vývoj absolventskej miery nezamestnanosti v jednotlivých odboroch vzdelávania
- Graf č. 1: Rozdelenie odborov a počet žiakov po ročníkoch SOŠ lesnícka Banská Štiavnica
- Graf č. 2: Rozdelenie odborov a počet žiakov po ročníkoch SOŠ lesnícka a drevárska J. D. Matejovie Liptovský Hrádok
- Graf č. 3: Rozdelenie odborov a počet žiakov po ročníkoch SOŠ lesnícka Prešov